Rok I. Grudzień. Nr. I.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

ORĘDOWNIK

JEDNOŚCI I OŚWIATY.

Pisemko religijne miesięczne, ilustrowane.

JEZUS CHRYSTUS BÓG-CZŁOWIEK
ŻYJE, KRÓLUJE, ROZKAZUJE.
JEZUS CHRYSTUS
BRONI LUD SWÓJ OD WSZELKIEGO ZŁEGO.

Ojcze Swięty! zachowaj je w imię Twoje, któreś mi dał, aby byli jedno, jako i my... Ja w nich a Ty we mnie Ojcze: aby byli doskonałymi w jedno. (Modlitwa P. Jezusa zapisana w Ewangelii św. Jana r. XVII. w. 11, 23).

I drugie owce mam, które nie są z tej owczarni; i one potrzeba abym przywiódł i będą słuchać głosu mego, i stanie się jedna owczarnia i jeden pasterz. (Słowa P. Jezusa zapisane w Ewangelli św. Jana r. X. w. 16).

Póki światłość macie, chodźcież w światłości, aby was ciemności nie ogarnęły. (Św. Jan XII, 35.)

Wstań! który śpisz... a oświeci cię Chrystus. (Efez. 5, 14.)

RZYM.
Nakładem i czcionkami Wydawcy.
1901.

TREŚĆ.

Upraszam łaskawych Czytelników o przysyłanie mi adresów do swoich krewnych, przyjaciół i znajomych Rodaków na obczyźnie będacych, rozprószonych po całym bożym świecie: w Europie, Azyi (na Syberyi), Afryce, Ameryce (Brazylii), Australii i t. d. w celu posyłania im »Orędownika Jednosci i Oświaty Chrzesciańskiej« — ażebyśmy wszyscy w Chrystusie z Jego Namiestnikiem na ziemi byli jedno, ku naszemu odrodzeniu, szczęściu i wiecznemu zbawieniu. Zyczliwy sługa

Wydawca.

Rok I. Grudzień. Nr. 1.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

OREDOWNIK

JEDNOŚCI I OŚWIATY.

Pisemko religijne miesięczne, ilustrowane.

JEZUS CHRYSTUS BÓG-CZŁOWIEK
ŻYJE, KRÓLUJE, ROZKAZUJE.
JEZUS CHRYSTUS
BRONI LUD SWÓJ OD WSZELKIEGO ZŁEGO.

Ojcze Święty! zachowaj je w imie Twoje, któreś mi dał, aby byli jedno, jako i my... Ja w nich a Ty we mnie Ojcze: aby byli doskonałymi w jedno. (Modlitwa P. Jezusa zapisana w Ewangelii św. Jana, r. XVII. w. 11; 23).

I drugie owce mam, które nie są z tej owczarni; i one potrzeba abym przywiódł i będą słuchać głosu mego, i stanie się jedna owczarnia i jeden pasterz. (Słowa P. Jezusa zapisane w Ewangelli św. Jana r. X. w. 16).

Póki światłość macie, chodźcie w światłości, aby was ciemności nie ogarnęły. (Św. Jan XII, 35.)

Wstań! który śpisz... a oświeci cię Chrystus. (Efez. 5, 14.)

RZYM.
Nakładem i czcionkami Wydawcy.
1901.

Pisemko miesięczne, ilustrowane, *Orędownik Jedności i Oświaty*, przez ks. Jana Malarza, autora znanego przewodnika na rok Jubileuszowy »Pójdź ze mną«, mające na celu wiele zbawiennych korzyści, bo podanie i przypomnienie wiernym zasad chrześcijańskich, zgodnych z nauką Kościoła katolickiego, które mają oświecić rozum i poruszyć wolę do prawdziwej chrześcijańskiej jedności, przeczytałem; nie znalazłszy w niem nic przeciw św. Wierze i dobrym obyczajom, sądzę, że zasługuje, aby zostało drukiem rozpowszechnione i do użytku wiernych podane.

O. Serafin Majcher
Rektor Penitencyarzy
w Bazylice św. Piotra na Watykanie.

(L. S.)

Cum approbatione ecclesiastica.

IMPRIMATUR.

Romae die 16. Novembris 1901.

Fr. Albertus Lepidi O. Pr.
S. P. Ap. Magister.

Módlmy się
za naszego Ojca św. Leona XIII.

OD WYDAWNICTWA »ORĘDOWNIKA JEDNOŚCI I OŚWIATY«.

Prześwietny Międzynarodowy Komitet pod opieką Jego Świątobliwości Leona XIII. Papieża, w czasie wielkiego Jubileuszu, wezwał Katolików całego świata do łączenia się w jedno serce i jedną duszę, do energicznego współdziałania, szerzenia dobrych książek, dziełek, gazet, obrazków, itp. w celu ułatwienia wszystkim (nieznającym) poznania P. Naszego J E Z U S A C H R Y S T U S A i Jego wielkich dobrodziejstw, wyświadczanych całej ludzkości w swem miłosierdziu i litości.

Na ten głos, wzruszony do głębi serca i przejęty wielkiem pragnieniem uczynienia Kościołowi św. choć maleńkiej przysługi, a bliźnim podania choćby iskierkę prawdziwej chrześciańskiej oświaty; za pomocą łaski Bożej, posyłam Drogim Rodakom *Orędownik Jedności i Oświaty*, z serdeczną życzliwością i rzewną modlitwą, ażeby Bóg najmiłosierniejszy, wszystkich, co *Orędownika* czytać i chrześcijańską oświatę rozszerzać będą, darzył łaską swoją świętą i niebieskiem błogosławieństwem, i żeby nam raczył dać nieoszacowany dar wytrwania w dobrem aż do końca.

Za przeciwników zaś, od Kościoła oderwanych, w grzechach zatwardziałych i niewiernych, będziemy się wspólnie modlić do Boga Ojca w Imię Pana N. Jezusa Chrystusa, a przez przyczynę Najśw.

Panny Niepokalanej, ażeby ich Duch Przenajświętszy oświecił, dodał im jeszcze łaski i siły do nawrócenia i pojednania się z prawdziwym Kościołem; ażebyśmy w Chrystusie byli jedno i stali silnie na niewzruszonej Opoce Piotrowej, gotowi na grożące nam przeciwności, ażeby Zbawiciel przywiódł zbłąkane owce do swego Powszechnego Kościoła, iżby się rychło stała jedna Owczarnia i jeden Pasterz.

Co Pan nasz Jezus Chrystus Bóg-Człowiek rozkazuje a Jego Namiestnik Ojciec św. ogłasza i poleca, co czyni Kościół św., Matka nasza, to »Orędownikiem« oznajmiać będziemy Braciom rozprószonym po całym świecie, a szczególniej tam, gdzie dla braku polskich Kapłanów narażeni są na utratę narodowości, wiary i zbawienia — szerzyć oświatę chrześciańską.

Dziś, gdy inni jak to suche liście pędzone wiatrem, mocą ciemności pchani, odwracają się od św. Kościoła Chrystusowego, od Wiecznego Miasta Rzymu, to *Polonia semper fidelis!* Polska zawsze prawowierna — jak zielone drzewo nad ściekaniem wód, dające owoc w swoim czasie — i jej latorośle pobożni Polacy i świątobliwe Polki, jako kwitnące kwiaty zwracające się ciągle ku słońcu, mamy mieć zwrócone serca i oczy nasze ku jaśniejszemu nad słońce Bogu-Chrystusowi, jego Kościołowi i Namiestnikowi, ku tej niebieskiej Światłości *Lumen de Coelo* i miłości, co nas z Bogiem jednoczy i do Nieba prowadzi. Bo Rzym ROMA = AMOR to miłość, a kto mieszka w miłości, mieszka w Bogu a Bóg w nim. A hasłem naszem to słowa wyryte na wielkim obelisku w Rzymie, na Placu św. Piotra Apostoła: »Jezus Chrystus Bóg—Człowiek żyje, króluje, rozkazuje! Jezus Chrystus broni lud swój od wszelkiego złego«.

Ku temu też celowi oprócz Żywotów Świętych, wyjątków z Liturgii, objaśniających o uroczysto-

ściach, ceremoniach i pięknościach św. Kościoła, pragnę także umieszczać Msze św. po polsku, najpierw na główne Święta, ażeby wierni oświeceni światłem Ewangelii i wyjątkami z Pisma św. tem chętniej i gorliwiej łącząc swe modlitwy ze świętemi modłami Kapłanów przy najśw. Ofiarach, i tem ściślej skupiali swe dusze i serca ze św. Kościołem, w którym od samego Zbawiciela mamy zapewnione błogosławieństwo i wieczną z Bogiem szczęśliwość.

Nareszcie, bardzo ubolewając nad tem, że *zły duch, który jako lew ryczący krąży, szukając kogoby pożarł*, wielu z naszych bliźnich opanował i jak Saula targa niemi, tak, że i sami pokoju nie mają i drugim go nie dają, zdaje mi się też potrzebnem umieszczać w każdym numerze »Orędownika« choć po jednym Psalmie Dawida, ażeby pobożni śpiewając z Psalmistą te święte pienia ku większej chwale Bożej, uśmierzali i zwalczali złość ducha piekielnego. A Duch Przenajświętszy, który spoczął na Dawidzie i dał mu natchnienie do wydania tak cudownych pieśni, oby spoczął także i na lubownikach tychże hymnów i zapalił ich serca do życia świątobliwego, do gorliwej pracy nad chrześciańską bliźnich oświatą, dla nadziei zapłaty w Królestwie Niebieskiem, tej korony, którą obiecał Pan Jezus wszystkim, którzy Go miłują. Jako *Dawid ze wszystkiego serca swego chwalił i miłował Pana Boga, który go stworzył, przeto i Bóg dał mu moc przeciw nieprzyjaciołom i koronę chwały.*

Podnosząc tedy serce i oczy na górę, skąd mi przyjdzie pomoc, do Ojca Światłości, od którego wszystko dobre pochodzi, zwracam się też do stóp Namiestnika Chrystusowego, *Lumen de Coelo*, oraz do Jego Współluminarzy JEm. Książąt św. Kościoła, jakoteż do wszystkich JW. Duszpasterzy, z uprzejmą prośbą o błogosławieństwo dla »Orędownika« i o polecenie go ludziom dobrej woli. *Ks. J. M.*

Ofiarowanie „Orędownika“ i Czytelników w szczególniejszą opiekę Najświętszej Maryi Pannie Niepokalanej.

Orędowniczko rodzaju ludzkiego Najśw. Maryo, Panno Niepokalana, Matko Pana naszego Jezusa Chrystusa i Pani świata! która nikogo nie opuszczasz i nikim nie gardzisz: wejrzyj na nas Pani nasza łaskawa, okiem miłosierdzia Twego, a uproś nam u Syna Twojego odpuszczenia wszystkich grzechów naszych — uproś, Oblubienico Ducha Świętego, łaskę, natchnienie i błogosławieństwo wszystkim pracującym dla chrześciańskiej oświaty wśród braci i bliźnich swoich; wyjednaj nam Ducha jedności i bratniej miłości, ażebyśmy z Namiestnikiem Syna Twego, Leonem XIII, a błog. Ojcem naszym, myślą i sercem złączeni, w jedności prawdziwego św. Kościoła katolickiego aż do końca wytrwali.

Tobie Najśw. Panno Niepokalana, tę skromniutką pracę ofiarując i u św. stóp Twoich ją składając, najpokorniej prosimy Cię i błagamy, ażeby wszyscy *Orędownika* czytający i chrześcijańską oświatę rozszerzający, za Twoją przyczyną obfitą łaską Bożą i błogosławieństwem zawsze się cieszyli, a potem ażebyśmy w światłości wiekuistej Boga w Trójcy świętej Jedynego nieskończenie uwielbiali. Amen.

LIST OJCA ŚW. LEONA XIII,

do ukochanych synów Przełożonych jeneralnych Zakonów i Instytutów religijnych.

Ukochani Synowie!

Pozdrowienie i Błogosławieństwo Apostolskie.

Rodziny zakonne po wszystkie czasy, od Stolicy Apostolskiej doznawały szczególnej i pełnej miłości troskliwości, tak za dni błogiego pokoju, jako też i jeszcze bardziej w czasie ostrych walk, przez które wy obecnie przechodzicie. Ciężkie krzywdy, jakie za świeżej

pamięci u niektórych narodów wyrządzono Zakonom i Instytutom przez was prowadzonym, jak najbardziej Nas bolą. I płacze też Kościół św., ponieważ oprócz zranienia go w jego prawach do żywego, uczuwa wielką szkodę w działalności, która się rozwija przez zgodną pracę duchowieństwa świeckiego i zakonnego: zaprawdę, kto godzi w kapłanów lub zakonników, obraża jego źrenicę.

O ile było w naszej mocy, jak o tem wiecie, nie zaniedbaliśmy żadnego środka, któryby mógł był uchylić od was prześladowania tak wielce niegodne, a nadto uwolnić owe narody od bardzo gorzkiego i niezasłużonego nieszczęścia. W tym celu ze wszystkich sił wstawialiśmy się za wami, powołując się na religię, sprawiedliwość i cywilizacyę, ale daremnie spodziewaliśmy się, że skargi nasze znajdą posłuch. Właśnie w tych dniach w narodzie obfitującym w powołania zakonne, któremu zawsze dawaliśmy dowody największej miłości, zostały przez ciało ustawodawcze zatwierdzone i ogłoszone prawa, dla których uchylenia parę miesięcy temu podnieśliśmy Nasz głos. My pomnąc na najświętsze obowiązki Nasze, za przykładem Naszych sławnych Poprzedników, potępiamy jak najsurowiej te ustawy, sprzeciwiające się prawu przyrodzonemu i ewangelicznemu i bezustannej tradycyi, które dają władzę łączenia się w rodzaj życia nie tylko zacny w samym sobie, ale i święty; sprzeciwiające się również prawu Kościoła zakładania instytutów religijnych wyłącznie odeń zawisłych, które mu są pomocą

Nasz Ojciec św. Leon XIII.
udzielający wiernym Apostolsk. błogosławieństwa.

w spełnianiu jego Boskiego posłannictwa, przynosząc wielkie korzyści dla religii i społeczeństwa, a instytuty te obdarzają w szczególniejsze dobrodziejstwa ów bardzo szlachetny naród.

Postępując przeto za wewnętrznym popędem, z chęcią otwieramy dla was Nasze serce ojcowskie, pragnąc pocieszyć się wzajemnie, a przez to dodać wam potrzebnych sił, abyście coraz mocniej trwali w doświadczeniach i odnieśli z nich zasługi przed Bogiem i ludźmi. Z pośród zaś wielu pociech, które rodzi wiara, wspomnijcie sobie ukochani synowie na uroczyste słowa Jezusa Chrystusa: *Błogosławieni jesteście, gdy wam złorzeczyć będą i prześladować was będą i mówić wszystko zło przeciwko wam, kłamiąc dla mnie* (Mat. V, 11): jeśli was spotkają złorzeczenia, potwarze, prześladowania dla mnie, natenczas błogosławieni jesteście. A chociażby naprawdę chciano jak najbardziej mnożyć pozory, aby was oskarżyć i zgubić, wyjdzie mimo to na wierzch sama przez się pożałowania godna rzeczywistość.

Prawdziwym powodem jest tu główna nienawiść do *Miasta Bożego,* którym jest Kościół katolicki, a dąży ona rzeczywiście do usunięcia, jeśliby to było możliwe, z łona społeczeństwa odnawiającej działalności Chrystusa, tak wielce zbawiennej i dla wszystkich dobroczynnej.

(Ciąg dalszy w nast. numerze.)

O ADWENCIE.

Adwentem, czyli z łacińskiego *Przyjściem*, zowie się cztero-tygodniowy okres czasu, poprzedzający Święto przyjścia na świat czyli Narodzenia Jezusa Chrystusa. Z powodu rozpamiętywania pierwszego miłosiernego przyjścia Zbawiciela, Kościół św. przypomina także wiernym w pierwszą niedzielę Adwentu i przyjście tegoż Zbawcy powtórne, jako sprawiedliwego Sędziego, aby tym sposobem obudzić w ich sercach razem z nadzieją i bojaźń zbawienną. Jak w celu lepszego przygotowania wiernych do godnego obchodu niektórych główniejszych uroczystości, postanowione są Wigilje, a przed Zmartwychwstaniem Pańskiem post Wielki; tak też wielkie i radosne święto Narodzenia Pańskiego poprzedza Adwent, to jest czas dłuższych modłów, umartwień i pokuty; ze św. Janem Chrzcicielem poprzednikiem Chrystusa, Kościół św. woła niejako do nas (Mat. 3): *gotujcie drogę Pańską: proste czyńcie ścieżki jego.* Stąd w tym czasie używa się ubiór kościelny koloru fioletowego, będącego symbolem żałoby i smutku; opuszcza się we mszy św. radosny śpiew: *Gloria in excelsis*, i w Jutrzni *Te Deum.* Odmawia się jednak *Alleluja*, dla okazania, iż nadzieja przyjścia Odkupiciela napełnia nas zbawienną radością. We środy, piątki i soboty Adwentowe, zalecony jest *post ścisły;* zakazane są tańce, wesela i publiczne zabawy.

Przy rozważaniu w tym czasie dobrodziejstwa Wcielenia, w celu oddania należytej czci Zbawicielowi w łonie Jego Matki i uwielbienia tej niepojętej Jego miłości, przez którą opuścił stolicę swojej chwały, a zamknął się, jakoby w ciemnem więzieniu, we wnętrznościach jednego ze swoich stworzeń, Najświętszej Matki swojej, i razem też dla uczczenia wielkiej godności macierzyństwa Boskiego,

rano przed świtaniem śpiewa się Msza św. do Najświętszej Maryi Panny zwana *Roratami*, dla tego, iż się zaczyna od tych słów: *Rorate coeli*, to jest: *Spuśćcie rosę niebiosa, i obłoki wydajcie sprawiedliwego* i t. d. Epistoła tej Mszy wzięta jest z Izajasza proroka (Iz. 7): *Oto Panna pocznie i porodzi Syna, i nazwane będzie imię Jego Emanuel*, to jest: *Bóg z nami.*

Zapalona świeca na ołtarzu, wyższa nad inne, wyobraża Najśw. Maryę Pannę, jakby jutrzenkę, za którą rychło oczekiwane jest słońce sprawiedliwości, Jezus Chrystus z niej narodzony.

MSZA O NAJŚW. PANNIE zwana RORATY.

(Początek Mszy św. czyli Ministrantura na str. 24).

INTROIT:

Rorate coeli desuper. Izaj. 45.

Spuście niebiosa z góry, a obłoki niech spuszczą ze dżdżem Sprawiedliwego: niech się otworzy ziemia a zrodzi Zbawiciela.

Ubłogosławiłeś Panie ziemię Twoją; odwróciłeś pojmanie Jakóba. * Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Św.

Modlitwa.

Boże, któryś chciał, aby za Anielskiem zwiastowaniem Słowo Twoje z błogosławionej Maryi Dziewicy żywota ciało przyjęło, daj błagającym Ciebie, iżbyśmy, którzy wierzymy, że jest prawdziwie Bożą Rodzicielką, Jej też u Ciebie wstawieniem się byli wspomagani. Przez tegoż Chrystusa Pana naszego. Amen.

LEKCYA
Izajasza Proroka R. 7.

W onych dniach rzekł Pan do Achaza, mówiąc: Uproś sobie znaku u Pana Boga swego w głębokość piekielną, albo na wysokość wzgórę. I rzekł Achaz: Nie będę prosił i nie będę kusił Pana. I rzekł: Słuchajcież tedy domie Dawidów: Ażali mało wam na tem, że się uprzykrzacie ludziom, iż się też uprzykrzacie Bogu mojemu? Przeto da wam sam Pan znamię: Oto Panna pocznie i porodzi Syna i nazowią imię Jego Emanuel t. j. Bóg z nami. Masło i miód jeść będzie, aby umiał odrzucać złe, a obierać dobre.

GRADUAŁ. *Psalm 23.*

Podnieście książęta bramy wasze i podnieście się bramy wieczne a wnijdzie Król chwały. Któż wstąpi na górę Pańską, albo kto stać będzie na miejscu świętem jego? Niewinnych rąk i czystego serca. Alleluja, Alleluja!

Zdrowaś Marya łaskiś pełna, Pan z Tobą: Błogosławionaś Ty między niewiastami. Alleluja.

EWANGELIA ŚW.
według św. Łukasza rozdz. 1.

W on czas posłany jest Anioł Gabryel od Boga do miasta Galilejskiego, któremu imię Nazaret, do Panny poślubionej mężowi, któremu imię było Józef z domu Dawidowego: a imię Panny Marya. I wszedłszy Anioł do niej, rzekł: »Bądź pozdrowiona łaskiś pełna! Pan z tobą: błogosławionaś Ty między niewiastami«. Która, gdy usłyszała, zatrwożyła się na mowę jego, i my-

ślała jakieby to było pozdrowienie. I rzekł jej Anioł: Nie bój się, Maryo, albowiem znalazłaś łaskę u Boga: Oto poczniesz w żywocie i porodzisz Syna, a nazwiesz imię jego Jezus. Ten będzie wielkim i będzie zwan Synem Najwyższego, i da mu Pan Bóg stolicę Dawida, ojca jego, i będzie królował w domu Jakóbowym na wieki, a królestwa jego nie będzie końca«. A Marya rzekła do Anioła: »Jakoż się to stanie, gdyż męża nie znam?« A Anioł odpowiedziawszy rzekł jej: »Duch święty zstąpi na Cię, a moc Najwyższego zaćmi tobie. Przetoż i co się z Ciebie narodzi święte, będzie nazwane Synem Bożym. A oto Elżbieta krewna twoja, i ona poczęła syna w starości swojej, a ten miesiąc szósty jest onej, którą zowią niepłodną: bo u Boga nie będzie żadne słowo niepodobne«. I rzekła Marya: Oto służebnica Pańska, niechaj mi się stanie według słowa twego.

CREDO str. 31.

OFERTORIUM.

Zdrowaś Maryo, łaskiś pełna; Pan z tobą; Błogosławionaś ty między niewiastami, i błogosławion owoc żywota twego.

OFIAROWANIE str. 32.

SEKRETA.

Utwierdź w umysłach naszych, prosimy Panie prawdziwej wiary Tajemnice, ażebyśmy, którzy poczętego z Dziewicy jako Boga prawdziwego i człowieka wyznajemy, przez potęgę zbawczego jego zmartwychwstania zasłu-

żyli, dojść do wiecznej radości. Przez tegoż Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twego, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha świętego.

PREFACYA.

K. Przez wszystkie wieki wieków.
S. Amen.
K. Pan z wami.
S. I z duchem twoim.
K. Wznieście serca.
S. Mamy wzniesione ku Panu.
K. Czyńmy dzięki Panu Bogu naszemu.
S. Godną i sprawiedliwą jest rzeczą.

Prawdziwie godną i sprawiedliwą, słuszną i zbawienną jest rzeczą, ażebyśmy tobie zawsze i wszędzie dzięki czynili: Panie święty, Ojcze wszechmocny, wieczny Boże. I Ciebie w uczczeniu błogosławionej Maryi zawsze Panny wychwalali, błogosławili i ogłaszali. Która Jednorodzonego Syna twego z Ducha świętego poczęła, i z zachowaniem chwały panieństwa, wieczną światłość światu porodziła, Pana naszego Jezusa Chrystusa. Przez którego wielbią twój Majestat Aniołowie, oddają pokłon panowania, drżą mocarstwa. Niebiosa i mocy niebieskie, oraz błogosławieni Serafiny wspólną radością wychwalają. Z którymi, ażeby i nasze głosy były połączone, racz to sprawić, usilnie prosimy, w pokornem wyznawaniu mówiąc:

Święty, Święty, Święty Pan Bóg Zastępów. Pełne są niebiosa i ziemia chwały twojej. Hosanna na wysokościach, Błogosławiony, który idzie w Imię Pańskie. Hosanna na wysokościach.

KANON na str. 35.

KOMUNIA.

Oto! Panna pocznie i porodzi Syna i nazwią imię jego Emanuel.

PO KOMUNII MODLITWA.

Łaskę Twoją prosimy Cię Panie, racz wlać w serca nasze: abyśmy, którzy za zwiastowaniem Anielskiem Chrystusa Syna Twojego Wcielenie poznali, przez mękę Jego i krzyż do chwały zmartwychwstania byli doprowadzeni. Przez tegoż Chrystusa Pana naszego. Amen.

Ostatnia Ewangelia str. 55.

Modlitwy po Mszy św.

za Kościół i o nawrócenie zatwardziałych grzeszników.

Kapłan z ludem mówi trzy Zdrowaś... następnie Antyfonę.

Witaj Królowo! Matko miłosierdzia, życie słodkości i nadziejo nasza, witaj! Do Ciebie wołamy wygnańcy, synowie Ewy! Do Ciebie wzdychamy jęczący i płaczący na tym łez padole. Tedy więc, Orędowniczko nasza, one Twoje miłosierne oczy ku nam zwróć. A Jezusa, błogosławiony owoc żywota Twego, po tem wygnaniu racz nam okazać. O łaskawa, o litościwa, o słodka Panno Maryo!

℣. Módl się za nami święta Boża Rodzicielko.

℟. Abyśmy się stali godnymi obietnic Pana Chryst.

Módlmy się: Boże! ucieczko nasza i mocy, racz wejrzyć miłościwie na lud do Ciebie wo-

łający! a za przyczyną chwalebnej i niepokalanej Dziewicy, Bożej-Rodzicielki Maryi, ze świętym Józefem, Jej oblubieńcem, z świętymi także Apostołami Piotrem i Pawłem i ze wszystkimi Świętymi, racz wysłuchać litościwie i łaskawie prośby, które za nawrócenie grzeszników, za wolność i podwyższenie Kościoła świętego, Matki naszej zanosimy. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Święty Michale Archaniele, broń nas we walce; przeciwko złościom i zasadzkom djabelskim, bądź nam obroną. Niechaj mu Bóg rozkaże, pokornie błagamy; Ty zaś, Książę wojsk niebieskich, szatana i innych złych duchów, którzy na zgubę dusz w świecie czyhają, Boską mocą strąć do piekła. Amen.

(300 dni odpustu. Leon XIII).

Kapłan odmawia naprzemian z ludem;

Niech będzie Bóg uwielbiony!

Niech będzie uwielbione święte Imię Jego!

Niech będzie uwielbiony Jezus Chrystus prawdziwy Bóg i prawdziwy Człowiek!

Niech będzie uwielbione Imię Jezusowe!

Niech będzie uwielbione Najśw. Serce Jezusowe!

Niech będzie uwielbiony Pan Jezus w Najświętszym Sakramencie Ołtarza!

Niech będzie pochwalona Bogarodzica Najświętsza Panna Marya!

Niech będzie pochwalone Jej Święte i Niepokalane Poczęcie!

Niech będzie pochwalone Imię Maryi Dziewicy i Matki!

Niech będzie uwielbiony Bóg w swoich Aniołach i w swoich Świętych! Amen.

MODLITWA ZA OJCA ŚW.

W r. 1902 zaczyna się 25-letni jubileusz papieski Ojca św. Leona XIII. Komitet, zajmujący się przygotowaniem tego jubileuszu, wzywa wszystkich katolików na świecie, ażeby podwoili modlitwy za Ojca św., aby Go Bóg miłosierny zachować raczył Kościołowi do czasu jubileuszowego a i po jubileuszu jeszcze jak najdłużej. Modlitwa ta polecona i potwierdzona przez Kościół, brzmi:

»O Panie, na klęczkach przed Boskim Twoim Majestatem błagamy Cię, racz wysłuchać łaskawie modlitwy nasze zasyłane za czcigodnego naszego Zwierzchnika, Leona XIII. Racz ponowić na nim ów cud, który zdziałałeś na apostole Piotrze, kiedy anioł przez ciebie zesłany zdjął z niego okowy, na błagalną modlitwę wiernych. Namiestnik Jezusa Chrystusa znosi jeszcze zawsze pęta niewoli, jaką mu zgotowała złość zuchwałych wrogów Kościoła. Ach, racz go Ty bronić i zachować go na tem większą chwałę Twojego najświętszego Imienia i na pożytek całego katolickiego Kościoła. A ponieważ miłosierdzie Twoje jest wielkie, dlatego dozwól, o Panie, aby Leon XIII oglądał i przetrwał lata Piotrowe na stolicy biskupiej w Rzymie i aby mógł się doczekać tryumfu nad potęgą nieprzyjaciół i powrotu licznych zbłąkanych dzieci do domu wspólnego Ojca. Amen«.

DNIA 8. GRUDNIA

Wielka Uroczystość Przenajświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej.

Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Przenajświętszej Maryi Panny, jest obchodem pamiątki tej błogosławionej chwili, w której Matka Boża żyć zaczęła w żywocie Matki swojej św. Anny. Nazywa się zaś to Jej poczęciem *Niepokalanem* dla tego, że Ona jedna, ze szczególnego przywileju Boskiego, od pierwszej chwili życia, była wolną od skazy grzechu pierworodnego, z którą każde inne dziecię na ten świat przychodzi. Lecz żeby lepiej ocenić, jak wielkim, a należącym się Maryi było to przywilejem, trzeba przypomnieć sobie naukę Kościoła o grzechu pierworodnym, a która jest następująca:

Pan Bóg stworzył pierwszych naszych rodziców Adama i Ewę w stanie łaski i niewinności. Przywilej ten sprawiał że człowiek był miły Bogu, miał prawo do Jego miłości, i w sobie żadnych złych skłonności nie doznawał. Gdyby w tym stanie byli wytrwali nasi pierwsi rodzice, to wszyscy ludzie z nich pochodzący, byliby się także rodzili niewinnymi i szczęśliwymi na wieki. Inaczej się stało: Adam i Ewa, nieposłuszeństwem zgrzeszyli przeciw Bogu, i przezto utracili te wielkie skarby łaski Bożej i niewinności, obrazili Boski Majestat, stali się nieprzyjaciółmi Boga,przedmiotem jego słusznej nienawiści i skłonnymi do złego. Takimi już będąc gdy mieli dzieci, i dzieci te rodziły się takiemi, jakimi stali się ich rodzice po upadku. Wskutek tego każdy z rodzących się jest istotą obrzydliwą w oczach Boga i skłonny do grzechu, i to się nazywa *skazą grzechu pierworodnego*, od której nikt nie jest wolnym.

Zasadniczą przeto prawdą Religii chrześcijań-

skiej jest to, że człowiek przez grzech pierworodny, wszystko co miał utracił, i że jedynie tylko przez zasługi Jezusa Chrystusa mógł wszystko odzyskać i w rzeczy samej odzyskał. Łaska chrztu św. płynąca z zasług Zbawiciela, gładzi grzech pierworodny, który ze wszystkiemi swojemi następstwami (jakiemi są: niewiadomość, pożądliwość, śmierć doczesna i wieczna), od pierwszego Adama przechodzi na każdego z jego potomków.

Jedna tylko Najświętsza Matka Odkupiciela nie została pokalaną tym grzechem: albowiem *Najbłogosławieńsza Dziewica Marya w pierwszej chwili swego poczęcia była szczególniejszą Boga wszechmogącego łaską i przywilejem, ze względu na zasługi Jezusa Chrystusa Zbawiciela rodu ludzkiego, od wszelkiej zmazy pierworodnej winy zachowaną i wyjętą.* (Dogm. określ. Piusa IX 8 grudnia 1857 roku).

Od wieków przejrzawszy Bóg dzieło odkupienia, przeznaczył i wybrał Maryę Pannę na Matkę Jednorodzonego Syna Swojego. Żeby się stała godną tak niepojętej godności Macierzyństwa Boskiego, Bóg zlał na nią skarby łask swoich; i oto już pierwsze chwile jej życia, samo już jej Poczęcie udarował nadzwyczajną i najosobliwszą łaską. Najsłuszniej przeto zdumiewając się nad hojną dobrocią Boga, który tak wielce wyniósł podobne nam stworzenie, powinniśmy się weselić niewymowną radością z tak niepojętego szczęścia i chwały Maryi: albowiem w osobie tej Bogarodzicielki ludzka nasza natura spowinowaconą została z Bóstwem Jezusa Chrystusa, i przez to uczczoną i wywyższoną po Bogu nad wszystko stworzenie.

Z najwyższą przeto wdzięcznością mamy obchodzić doroczną pamiątkę Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Bogarodzicy, i usiłując naśladować Jej najdoskonalszą niewinność życia, odnawiajmy mocne postanowienie unikania wszelkiego grzechu — gdyż

O Maryo bez grzechu poczęta, módl się za nami, którzy się do Ciebie uciekamy! *(100 dni odpustu Leon XIII. 1884).*

w Komunii św. przyjmujemy do serca tego samego Boga Jezusa, którego N. Marya Panna jest Matką.

Tę dogmatyczną naukę św. Kościoła o Niepokalanem Poczęciu Najświętszej Panny Maryi, sam Bóg zatwierdził cudownemi łaskami. W roku 1858 dnia 12 lutego objawiła się Najśw. Panna w jasności, pobożnej dziewczynie Bernadecie w Lurd (Lourdes) i na jej zapytanie odpowiedziała: *Jam jest Niepokalane Poczęcie.* Najśw. Panna kazała Bernadecie wykopać w suchej ziemi dołeczek, skąd źródło wypłynęło i płynie tak obficie, że, cudownie uzdrawiająca woda z Lurd, rozsyłaną jest po całym świecie. Do Lurd, gdzie na miejscu zjawienia się Najśw. Panny Niepokalanej zbudowano wspaniałą bazylikę, nieustannie odbywają się pobożne pielgrzymki nietylko z Francyi ale i z całego świata, a tysiące wotów w kościele, jakoteż tysiące kul (szczudeł) i liczne bandaże, świadczą o cudownych uzdrowieniach i innych wielkich łaskach odebranych przez Najśw. Pannę Niepokalaną.

Innym razem objawiła się Najśw. Panna w jasności, w kaplicy Sióstr Miłosierdzia w Paryżu, siostrze Laboure, w postawie stojącej ze spuszczonemi rękami, z których wychodziły promienie zachwycającej piękności, wyrażające łaski, które Najśw. Panna otrzymała od Boga dla ludzi.

Cała postać Panny Niepokalanej jaśniała niebieską światłością, a naokoło głowy były słowa wyrażone złotemi literami: *O Maryo bez grzechu poczęta, módl się za nami, którzy się do Ciebie uciekamy.* Po krótkiej chwili odwrócił się obraz, a na drugiej stronie ukazała się duża litera M, na wierzchu mały krzyżyk, a pod literą dwa najświętsze Serca Jezusa i Maryi. Gdy to wszystko pobożna Siostra zauważyła, odezwał się do niej głos: Potrzeba kazać wybić według tego wzoru medal, a osoby, które go poświęcony będą nosić i odmawiać tę krótką modlitwę, doznają szczególniejszej opieki Matki Boskiej Niepokalanej.

I rzeczywiście, za pośrednictwem tego cudownego Medalu, miliony biednych dzieci Ewy na tej łez dolinie od Najśw. Panny Niepokalanej wielkich i cudownych łask ciągle doznaje.*).

Objawiła się także Najśw. Panna Niepokalana w roku 1878 i na polskiej ziemi w Gierczwałdzie, gdzie na jej cześć wybudowano wspaniałą świątynię. Tysiące pobożnych Rodaków z Polski i Litwy, składając u stóp Najśw. Panny swe bóle i żale, doznają w swych dotkliwych cierpieniach cudownych łask i wzmacniającej pociechy.

I cały Naród polski, od morza do morza, śpiewając prześliczne Godzinki o Niepokalanem Poczęciu Najśw. Panny i rzewne pieśni na cześć Boga-Rodzicy, przed niebem i ziemią z całego serca mocno z Kościołem wierzy i głośno wyznaje:

Za to życie dajemy — i mocno wyznajemy,
Ześ jest święta i Poczęta niepokalanie!

MSZA ŚWIĘTA UROCZYSTA
o Niepokalanem poczęciu Najśw. Panny Maryi

Kapłan zaczynając Mszę świętą mówi:

℣. In nomine Patris † et Filii et Spiritus sancti A.	K. W Imię Ojca † i Syna i Ducha św. Amen.
Introibo ad altare Dei.	Wynijdę do ołarza Bożego.
℟. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.	S. Do Boga, który uwesela młodość moją.
℣. Judica me Deus, et discerne causam meam, de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.	K. Osądź mię Boże, a rozeznaj sprawę moją od narodu nieświętego, od człowieka niesprawiedliwego i zdradliwego wyrwij mię.

*) Do czytania: *Ja jestem Niepokalane Poczęcie* i *Cudowny Medalik*. — Obie te książeczki są wydane przez WW. XX. Misyonarzy w Krakowie.

℟. Quia Tu es, Deus, fortitudo mea: quare me repulisti et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

S. Bo Ty jesteś Bóg, moc moja: czemuś mię odrzucił? czemu smutny chodzę, gdy mię trapi nieprzyjaciel?

℣. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.

K. Wyszlej światłość Twoję i prawdę Twoję: te mię poprowadziły i przyprowadziły na górę świętą Twoję i do przybytków Twoich.

℟. Et introibo ad altare Dei: ad Deum qui laetificat juventutem meam.

S. I wynijdę do ołtarza Bożego: do Boga, który uwesela młodość moję.

℣. Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus: quare tristis es anima mea, et quare conturbas me.

K. Będęć wyznawał na cytrze, Boże, Boże mój! czemuś smutna duszo moja? i czemu mię trwożysz?

℟. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, et Deus meus.

S. Miej nadzieję w Bogu, albowiem mu jeszcze wyznawać będę: zbawienie oblicza mego i Bóg mój.

℣. Gloria Patri, et Filio: et Spiritui Sancto.

K. Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi św.

℟. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

S. Jak była na początku i teraz i zawsze i na wieki wieków. Amen.

℣. Introibo ad altare Dei.

K. Wynijdę do ołtarza Bożego.

℟. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

S. Do Boga, który uwesela młodość moję.

℣. Adjutorium nostrum in Nomine Domini.

K. Wspomożenie nasze w Imieniu Pańskiem.

℟. Qui fecit coelum et terram.

S. Który stworzył niebo i ziemię.

℣. Confiteor Deo omni-

K. Spowiadam się Bogu

potenti... et vos fratres, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

℟. Misereatur tui omnipotens Deus et dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam aeternam.

℣. Amen.

℟. Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis et tibi pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te pater orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

℣. Misereatur vestri omnipotens Deus et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam aeternam.

wszechmogącemu... i was bracia, abyście się modlili za mną do P. Boga naszego.

S. Niech się zmiłuje nad tobą Bóg wszechmogący, a odpuściwszy grzechy twoje, niechaj cię doprowadzi do żywota wiecznego.

K. Amen.

S. Spowiadam się Bogu wszechmogącemu, Błogosławionej Maryi zawsze Dziewicy, błogosławionemu Janowi Chrzcicielowi, św. Apostołom Piotrowi i Pawłowi, wszystkim Świętym, i tobie ojcze, bom zgrzeszył bardzo myślą, mową i uczynkiem: moja wina, moja wina, moja bardzo wielka wina. Przeto błagam Błogosławioną Maryę zawsze Dziewicę, błogosławionego Michała Archanioła, błogosław. Jana Chrzciciela, świętych Apostołów Piotra i Pawła, wszystkich Św., i ciebie ojcze, abyście się modlili za mną do Pana Boga naszego.

K. Niech się zmiłuje nad wami Bóg wszechmogący, a odpuściwszy grzechy wasze, niech was doprowadzi do żywota wiecznego.

℟. Amen.	S. Amen.
℣ Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.	K. Przebaczenie, rozwiązanie i odpuszczenie grzechów naszych niech nam da Pan wszechmocny i miłosierny,
℟. Amen.	S. Amen.
℣. Deus, tu conversus vivificabis nos.	K. Boże, Ty nawróciwszy się ożywisz nas.
℟. Et plebs tua laetabitur in te.	S. A lud Twój rozweseli się w Tobie.
℣. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.	K. Okaż nam Panie miłosierdzie Twoje.
℟. Et salutare tuum da nobis.	S. A daj nam zbawienie Twoje.
℟. Domine exaudi orationem meam.	K. Panie wysłuchaj modlitwę moję.
℟. Et clamor meus ad te veniat.	S. A wołanie moje niech do Ciebie przyjdzie.
℣. Dominus vobiscum.	K. Pan z wami.
℟. Et cum spiritu tuo.	S. I z duchem Twoim.

Kapłan wstępuje do ołtarza mówiąc:

Módlmy się.

Zdejm z nas, prosimy Panie, nieprawości nasze, abyśmy do przybytku Świętych czystem sercem wnijść sobie zasłużyli. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Całując ołtarz mówi:

Prosimy Cię Panie przez zasługi Świętych Twoich, których tu są relikwie, i wszystkich Świętych, abyś odpuścić mi raczył wszystkie grzechy moje. Amen.

INTROIT.

Z proroctwa Izajasza. Rozdz. 61.

Weseląc się, będę się weselić w Panu i rozraduje się dusza moja w Bogu moim: iż mię oblókł w szaty zbawienia i ubiorem sprawiedliwości odział mię, jako oblubienicę ozdobioną klejnotami jej.

Ps. 29. Wywyższać Cię będę Panie, żeś mię przyjął: a nie dałeś pociechy nieprzyjaciołom moim nademną.

℣. Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Świętemu, jak była na początku teraz zawszę i na wieki wieków. Amen.

℣. Kyrie eleison.	K. Panie zmiłuj się nad nami.
℟. Kyrie eleison.	S. Panie zmiłuj się nad nami.
℣. Kyrie eleison.	K. Panie zmiłuj się nad nami.
℟. Christe eleison.	S. Chryste zmiłuj się n. nami.
℣. Christe eleison.	K. Chryste zmiłuj się n. nami.
℟. Christe eleison.	S. Chryste zmiłuj się n. nami.
℣. Kyrie eleison.	K. Panie zmiłuj się nad nami.
℟. Kyrie eleison.	S. Panie zmiłuj się nad nami.
℣. Kyrie eleison.	K. Panie zmiłuj się nad nami.

Gloria.

Chwała na wysokości Bogu: a na ziemi pokój ludziom dobrej woli. Chwalimy Cię, błogosławimy Cię, cześć oddawamy Tobie, wielbimy Cię, dzięki składamy Tobie, dla wielkiej chwały Twojej. Panie Boże, Królu niebios, Boże Ojcze wszechmogący, Panie, Synu jednorodzony, Jezu Chryste, Panie Boże, Baranku Boży, Synu Ojca, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami. Który gładzisz grzechy świata, przyjm błaganie nasze. Który siedzisz po prawicy Ojca, zmiłuj się nad nami. Boś Ty sam jeden

Święty, Tyś sam jeden Pan, Tyś sam jeden Najwyższy, Jezu Chryste, z Duchem Świętym w chwale Boga Ojca. Amen.

℣. Dominus vobiscum. K. Pan z wami.
℟. Et cum spiritu tuo. S. I z duchem twoim.

Módlmy się (Oremus).

Boże, któryś przez Niepokalane Dziewicy Poczęcie, przygotował godne mieszkanie Synowi Twojemu; pokornie prosimy: ażebyś, któryś ją, dla przewidzianych zasług śmierci jej Syna, od wszelkiej zmazy zachował, tak i nam, za jej przyczyną, czystymi do Ciebie przyjść dozwolił. Przez tegoż Pana naszego Jezusa...

LEKCYA

z Księgi mądrości. Przypow. rozdz. 8.

Pan posiadł mię na początku dróg swoich, pierwej niźli co czynił z początku. Od wieków jestem urządzona i starodawna, pierwej niżeli się ziemia stała. Jeszcze nie było przepaści a jam już poczęta była. Ani jeszcze źródła wód były wyniknęły, ani jeszcze góry ciężką wielkością były stanęły, przed pagórkami jam się rodziła. Jeszcze był ziemię nie uczynił, ani rzek, ani zawias okręgu ziemi. Gdy gotował niebiosa, tamem ja była, gdy pewnym porządkiem i kołem otaczał przepaści. Gdy niebiosa utwierdzał w zgórę i ważył źródła wód; gdy zakładał morzu granice jego, a ustawę dawał wodom, aby nie przestępowały granic swoich; kiedy zawieszał fundamenta ziemi, z nimem była wszystko składając i kochałam się na każdy dzień, igrając przed nim na każdy czas, igrając na okręgu ziemi, a rozkoszą moją być

z synami człowieczymi. Teraz tedy synowie słuchajcie mię: Błogosławieni, którzy strzegą dróg moich. Słuchajcie ćwiczenia, a bądźcie mądrymi, i nie odrzucajcie go. Błogosławiony człowiek, który mię słucha i który czuje u drzwi moich, na każdy dzień: a pilnuje u podwojów drzwi moich. Kto mię znajdzie, znajdzie żywot i wyczerpnie zbawienie od Pana.

℟. Bogu dzięki.

GRADUAŁ.

Błogosławiona jesteś Ty, Maryo Panno, od Pana Boga najwyższego, nad wszystkie niewiasty na ziemi.

Ty chwałą Jeruzalem, ty radością Izraela, ty chlubą narodu naszego. Alleluja, alleluja.

Cała jesteś piękna, Maryo, i niema w tobie zmazy pierworodnej. Alleluja.

Gdy się mszał przenosi na stronę Ewangelii, kapłan nachylony przy środku ołtarza mówi:

Oczyść serce moje i usta moje, wszechmogący Boże, któryś usta Izajasza Proroka oczyścił kamieniem ognistym; tak i mnie racz oczyścić przez łaskawe zmiłowanie Twoje, ażebym świętą Ewangelię Twoją godnie opowiadać zdołał. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

EWANGELIA ŚW.

według św. Łukasza, rozdz. 1.

℣ Dominus vobiscum.	P. Pan z wami.
℟. Et cum spiritu tuo.	S. I z duchem twoim.
℣. Sequenti sa cti Evangelii secun um Lucam.	K. Następujące słowa świętej Ewangelii według św. Łukasza.
℟. Gloria tibi Domine.	S. Chwała Tobie Panie.

Onego czasu: posłan jest Anioł Gabryel od Boga do miasta Galilejskiego, któremu imię Nazaret, do Panny poślubionej mężowi, któremu imię było Józef, z domu Dawidowego: a imię Panny Marya. I wszedłszy Anioł do niej, rzekł: Bądź pozdrowiona łaskiś pełna, Pan z tobą, błogosławionaś ty między niewiastami.

Przez słowa Ewangelii niech będą zgładzone grzechy nasze.

℟. Laus tibi Christe. S. Chwała Tobie Chryste.

Credo in unum Deum.

Wierzę w jednego Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszech rzeczy widomych i niewidomych. I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Boga jednorodzonego. I z Ojca zrodzonego przedwiecznie. Boga z Boga, Światłość z Światłości, Boga prawdziwego z Boga prawdziwego, zrodzonego, niestworzonego, współistotnego Ojcu; przez którego wszystko się stało. Który dla nas ludzi i dla naszego zbawienia zstąpił z niebios, i wziął ciało przez Duchą świętego z Maryi Dziewicy *(tu się przyklęka)*, i stał się człowiekiem. Ukrzyżowan także za nas pod Pontskim Piłatem, umęczon i pogrzebion jest. I zmartwychwstał trzeciego dnia według pisma. I wstąpił do nieba: siedzi po prawicy Ojca. I znowu przyjść ma z chwałą sądzić żywych i umarłych. Którego królestwu nie będzie końca. I w Ducha Świętego. Pana i Ożywiciela: który od Ojca i od Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie jest czczony i uwielbiony, który mówił przez Proroków. I je-

den święty, Katolicki i Apostolski Kościół. Wyznaję jeden Chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekuję zmartwychwstania umarłych. I żywota przyszłego wieku. Amen.

℣. Dominus vobiscum. K. Pan z wami.
℟. Et cum spiritu tuo. S. I z duchem twoim.
Oremus. Módlmy się.

OFIAROWANIE.

Bądź pozdrowiona, Maryo, łaskiś pełna, Pan z tobą, błogosławionaś ty między niewiastami.

Ofiarowanie Hostyi.

Przyjmij Święty Ojcze! wszechmocny, wieczny Boże! tę niepokalaną Hostyę, którą kapłan sługa Twój ofiaruje Tobie, Bogu mojemu żywemu i prawdziwemu za niezliczone grzechy i przestępstwa i niedbałości moje, a także za wszystkich tu przytomnych, i za wiernych Chrześcian, żywych i umarłych, ażeby mnie i im posłużyła do zbawienia na żywot wieczny. Amen.

Gdy kapłan nalewa wino i wodę do kielicha.

Boże! któryś godność istoty ludzkiej cudownie utworzył, a jeszcze cudowniej naprawił; daj nam przez tajemnice tej wody i tego wina (w kielichu zmieszanego), ażebyśmy mieli uczestnictwo w Bóstwie Tego, który raczył stać się uczestnikiem człowieczeństwa naszego, Jezus Chrystus, Syn Twój, Pan nasz, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Św. Bóg przez wszystkie wieki wieków. Amen.

Ofiarowanie Kielicha.

Ofiarujemy Tobie Panie kielich zbawienia, błagając łaskawości Twojej, ażeby przed obliczność Bożego Majestatu Twojego za nasze i całego świata zbawienie z wonnością słodkości wstąpił i był przyjęty. Amen.

W duchu pokory i z sercem skruszonem niech będziem przyjęci od Ciebie Panie, i tak niechaj się dopełni ofiara nasza przed obecnością Twoją, ażeby się stała przyjemną Tobie, Panie Boże!

Przyjdź Pocieszycielu wszechmogący, wieczny Boże! i błogosław † tę ofiarę Świętemu Imieniowi Twojemu przygotowaną.

Modlitwa podczas kadzenia przy Mszy św. uroczystej.

Kadzidło to, któreś o Boże! pobłogosławił, niech wstąpi ku Tobie, a niech zstąpi na nas miłosierdzie Twoje. Niech idzie, Panie, modlitwa moje jako kadzenie przed obliczność Twoję: podnoszenie rąk moich ofiara wieczorna. Postaw Panie straż ustom moim, a drzwi osadzone wargom moim. Nie nachylaj serca mego ku słowom złośliwym, ku wymawianiu wymówek w grzechach (Ps. 140).

Oddając kadzielnicę, mówi:

Pan niechaj zapali w nas ogień miłości swojej, i płomień wiecznej miłości bliźniego.

Kapłan umywając ręce mówi:

Psalm 25. Umyję między niewinnemi ręce moje: i obejdę ołtarz Twój Panie. Abym słv-

szał głos chwały, a opowiadał wszystkie cuda Twoje. Panie, umiłowałem ochędóstwo domu Twego, i miejsce mieszkania chwały Twojej. Nie zatracaj z niezbożnemi Boże duszy mojej: a z mężami krwawemi żywota mego. W których ręku są nieprawości: prawica ich pełna jest podarków. A jam chodził w niewinności mojej: odkup mię a zmiłuj się nademną. Noga moja stała na drodze prostej: w kościołach będę Cię chwalił, Panie.

Chwała Ojcu i Synowi i t. d.

Kapłan nachyliwszy się w pośród Ołtarza mówi:

Przyjmij Trójco Święta tę ofiarę, którą Tobie przynosimy na pamiątkę męki, zmartwychwstania i wniebowstąpienia Jezusa Chrystusa Pana naszego, i na cześć błogosławionej Maryi, zawsze Dziewicy, błogosławionego Jana Chrzciciela, i świętych Apostołów Piotra i Pawła, i tych *(których relikwie w ołtarzu)* równie wszystkich Świętych, ażeby im posłużyła na cześć, a nam na zbawienie, i aby ci wstawiać się za nami raczyli w Niebie, których pamiątkę czcimy na ziemi. Przez tegoż Chrystusa Pana naszego. Amen.

K. Orate fratres: Módlcie się bracia, ażeby moja i wasza ofiara stała się przyjemną Bogu Ojcu wszechmogącemu.

S. Suscipiat Dominus hoc sacrificium de manibus tuis, ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram

Niechaj przyjmie Pan ofiarę tę z rąk twoich, na cześć i chwałę Imienia swojego, tudzież na pożytek nasz i całego święż-

totiusque Ecclesiae suae sanctae. Amen.	tego Kościoła swojego. Amen.

SEKRETA.

Przyjmij, Panie, zbawienną ofiarę, którą w uroczystość błogosławionej Dziewicy Maryi tobie składamy, i spraw: ażebyśmy, jak ją, wskutek poprzedzającej łaski twojej, wolną od wszelkiej zmazy wyznajemy: tak też i my za jej przyczyną od wszelkich przewinień zostali wyzwoleni. Przez Pana naszego J. Chr...

PREFACYA.

℣. Per omnia saecula saeculorum.	K. Przez wszystkie wieki wieków.
℟. Amen.	S. Amen.
℣. Dominus vobiscum.	K. Pan z wami.
℟. Et cum spiritu tuo.	S. I z duchem twoim.
℣. Sursum corda.	K. Wznieście serca.
℟. Habemus ad Dominum.	S. Mamy je wzniesione ku Panu,
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.	K. Czyńmy dzięki Panu Bogu naszemu.
℟. Dignum et justum est.	S. Godną i sprawiedliwą jest rzeczą.

Prawdziwie godną i sprawiedliwą, słuszną i zbawienną jest rzeczą, ażebyśmy Tobie zawsze i wszędzie dzięki czynili: Panie Święty, Ojcze wszechmocny wieczny Boże. I Ciebie w Niepokalane Poczęcie Błogosławionej Maryi zawsze Panny wychwalali, błogosławili i ogłaszali. Która Jednorodzonego Syna Twego z Ducha Świętego poczęła, i z zachowaniem chwały panieństwa, wieczną światłość światu porodziła, Panna naszego Jezusa Chrystusa.

Przez którego wielbią twój Majestat Aniołowie, oddają pokłon panowania, drżą mocarstwa. Niebiosa i mocy niobieskie, oraz błogosławieni Serafiny wspólną radością wychwalają. Z którymi, ażeby i nasze głosy były połączone, racz to sprawić, usilnie prosimy, w pokornem wyznawaniu mówiąc:

Święty, Święty, Święty Pan Bóg zastępów, Pełne są niebiosa i ziemia chwały Twojej. Hosanna na wysokościach, Błogosławiony, który idzie w imię Pańskie. Hosanna na wysokościach.

Kanon Mszy św.

Ciebie więc najłaskawszy Ojcze, przez Jezusa Chrystusa, Syna Twego, Pana naszego pokornie prosimy i błagamy, ażebyś miał za przyjemne i błogosławił te dary, te upominki; te święte niepokalane ofiary, które ofiarujemy Tobie: najsamprzód za Kościół Twój święty katolicki, który racz pokojem obdarzyć, strzedz; zjednoczyć i rządzić na całym okręgu ziemskim wraz ze sługą Twoim Papieżem naszym N. N., Biskupem naszym N. N., z Monarchą naszym N. N. i ze wszystkimi prawowiernymi czcicielami katolickiej i apostolskiej wiary.

Wspomnienie za żywych.

Pomnij Panie na sługi Twoje N. N. i na wszystkich tu obecnych, których wiara znana jest Tobie i pobożność wiadoma: za których Tobie ofiarujemy, lub którzy ofiarują Tobie tę ofiarę chwały za siebie i za wszystkich swo-

ich, za odkupienie dusz swoich, za nadzieję zbawienia i ocalenia swojego; i którzy oddają śluby swoje Tobie Bogu wiecznemu, żywemu i prawdziwemu.

Mając uczestnictwo i pamiątkę czyniąc z uszanowaniem, najprzód chwalebnej zawsze Panny Maryi, Matki Boga i Pana naszego Jezusa Chrystusa, tudzież i błogosławionych Apostołów i Męczenników, Piotra i Pawła, Andrzeja, Jakóba, Jana, Tomasza, Jakóba, Filipa, Bartłomieja, Mateusza, Szymona i Tadeusza, Linusa, Kleta, Klemensa, Xysta, Korneliusza, Cypryana, Wawrzyńca, Chryzogona, Jana i Pawła, Kozmy i Damiana, i wszystkich Świętych Twoich, przez których zasługi i modlitwy prosimy Ciebie, daj nam, ażebyśmy w każdej potrzebie wsparciem Twej opieki byli uzbrojeni. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Kapłan trzymając ręce nad Hostyą i kielichem mówi:

Tę więc ofiarę służebnictwa naszego i całej czeladki Twojej, prosimy Cię Panie, ażebyś przebłagany przyjąć raczył, i dni życia naszego w pokoju swoim rozporządzał, a nas od wiecznego potępienia wybawić, i w liczbie wybranych Twoich policzyć raczył. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Kapłan żegnając ofiarę, mówi:

Którą to ofiarę Ty Boże! prosimy Cię, racz błogo † sławić, przy † jąć, potwier † dzić i za przyjemną sobie uznać, ażeby nam się stała Ciałem, † i Krwią † najukochańszego Syna Twojego, Pana naszego Jezusa Chrystusa.

Który, dnia poprzedzającego Mękę Swoją, wziął chleb w święte i czcigodne swe ręce, a podniósłszy oczy ku Niebu, do Ciebie Boga Ojca swojego wszechmogącego, Tobie dzięki czyniąc, błogosławił ✝ łamał i rozdawał uczniom swoim, mówiąc: Bierzcie i pożywajcie z tego wszyscy. To jest albowiem Ciało moje.

Tu Kapłan podnosi Hostyę, potem mówi:

Podobnym sposobem, gdy było po wieczerzy, biorąc i ten przezacny Kielich w święte i czcigodne ręce swoje, znowu czyniąc Tobie dzięki, błogosławił i dał uczniom swoim mówiąc: Bierzcie i pijcie z niego wszyscy: Ten jest albowiem Kielich Krwi mojej nowego i wiecznego przymierza, tajemnica wiary, która (Krew) za was i za wielu będzie wylaną na odpuszczenie grzechów. To ile razy czynić będziecie, na moją pamiątkę czyńcie.

Po Podniesieniu.

Przeto pamiętni Panie, my, słudzy Twoi, a także i lud Twój święty na tegoż Chrystusa Syna Twego, Pana naszego, już to na błogosławioną Mękę Jego, już to na zmartwychwstanie, także i na chwalebne wniebowstąpienie Jego, ofiarujemy Boskiemu Majestatowi Twojemu z darów i szczodrót Twoich ofiarę ✝ czystą, ofiarę ✝ świętą, ofiarę ✝ niepokalaną, Chleb święty życia wiecznego, i Kielich ✝ wiecznego zbawienia. Na te dary racz łaskawem i radosnem obliczem wejrzeć i przyjąć one, jakoś mile raczył przyjąć dary sprawiedliwego

sługi Twojego Abla, i ofiarę Patryarchy naszego Abrahama, i tę, którą Tobie ofiarował najwyższy kapłan Twój Melchizedech, ofiarę Świętą, Hostyę niepokalaną.

Pokornie prosimy Cię, wszechmogący Boże, rozkaż, aby ta ofiara przez ręce świętego Anioła Twego zaniesioną była na najwyższy Twój ołtarz przed oblicze Boskiego Majestatu Twojego, ażebyśmy, ilu z nas uczestnikami będąc, z tego ołtarza przyjmiemy najświętsze Syna Twego Ciało † i Krew † byli napełnieni wszelkiem niebieskiem błogosławieństwem i łaską. Przez tegoż Chrystusa Pana naszego. Amen.

Wspomnienie za wiernych zmarłych.

Wspomnij też Panie na sługi i służebnice Twoje N. N., którzy nas poprzedzili ze znamieniem wiary i snem pokoju usnęli. Tym Panie i wszystkim w Chrystusie odpoczywającym, abyś miejsce ochłody, światłości i pokoju darować raczył, błagamy Ciebie. Przez tegoż Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Za dusze zmarłych Ojcze nasz... Zdrowaś... i Wieczne odpoczywanie.

Nobis quoque. Nam też grzesznym sługom Twoim, Panie, w wielkości miłosierdzia Twojego nadzieję pokładającym, racz dać cząstkę jaką i społeczność z Świętymi Twoimi, Apostołami i Męczennikami: z Janem, Szczepanem, Maciejem, Barnabą, Ignacym, Aleksandrem, Marcellinem, Piotrem, Felicytą, Perpetuą, Agatą, Łucyą, Agnieszką, Cecylią, Anastazyą i ze wszystkimi Świętymi Twoimi, w towarzystwo których racz, prosimy Cię, policzyć nas, nie

tak ze względu na zasługi nasze, jako na to, iż jesteś dawcą odpuszczenia, przez Chrystusa Pana naszego. Przez którego Panie te wszystkie dary zawsze stwarzasz, poświęcasz, ożywiasz, błogosławisz i nam udzielasz. Przez Niego † i z Nim † i w Nim † jest Tobie, Bogu Ojcu † wszechmogącemu, w jedności Ducha Świętego † wszelka cześć i chwała:

℣. Per omnia saecula saeculorum. ℟. Amen.

Oremus. Praeceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere:

Pater noster, qui es in coelis; sanctificetur Nomen Tuum. Adveniat regnum Tuum. Fiat voluntas Tua, sicut in coelo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.
℣. Amen.

K. Przez wszystkie wieki wieków. S. Amen.

Módlmy się. Rozkazami zbawiennymi upomnieni, a Bożem ustanowieniem nauczeni, ośmielamy się mówić:

Ojcze nasz, któryś jest w niebie, święć się Imię Twoje, przyjdź królestwo Twoje, bądź wola Twoja, jako w niebie, tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom. I nie wódź nas na pokuszenie.

S. Ale nas zbaw od złego.
K. Amen.

Wybaw nas, prosimy Cię Panie, od wszelkich nieszczęść, przeszłych, teraźniejszych i przyszłych, a za przyczyną Błogosławionej i chwalebnej zawsze Dziewicy, Boga-Rodzicy Maryi, i błogosławionymi Apostołami Twoimi Piotrem i Pawłem także Andrzejem i wszyst-

kimi Świętymi, daj łaskawie pokój we dni nasze, ażebyśmy wsparci dziełem miłosierdzia Twojego i od grzechu byli zawsze wolni, i od wszelkiego zatrwożenia bezpieczni. Przez tegoż Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Twojego, *(kapłan łamie Hostyą)* który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego Bóg.

℣. Per omnia saecula saeculorum.	K. Przez wszystkie wieki wieków.
℟. Amen.	S. Amen.
℣. Pax Domini sit semper vobiscum.	K. Pokój Pana niech będzie zawsze z wami.
℟. Et cum spiritu tuo.	S. I z duchem twoim.

To połączenie i poświęcenie Ciała i Krwi Pana naszego, Jezusa Chrystusa, niechaj nam przyjmującym będzie na żywot wieczny. A.

Kapłan bijąc się w piersi, mówi:

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, obdarz nas pokojom.

Panie Jezu Chryste, który rzekłeś Apostołom Twoim: Pokój zostawiam wam, pokój mój daję wam; nie racz patrzyć na grzechy moje, lecz na wiarę Kościoła Twojego; racz go według Twej woli obdarzyć pokojem i zjednoczyć. Który żyjesz i królujesz, Bóg na wieki wieków. A.

Przy mszy uroczystej daje celebrujący pocałunek pokoju, mówiąc: Pax tecum (Pokój z tobą). Dyakon odpowiada: Et cum spiritu tuo.

Panie Jezu Chryste, Synu Boga żywego, który z woli Ojca za współdziałaniem Ducha świętego, przez śmierć Twoję świat ożywiłeś; przez to Przenajświętsze Ciało i Krew Twoję wybaw mnie od wszelkich nieprawości moich i od wszego złego i spraw, abym zawsze chował przykazania Twoje, a odłączyć się od Ciebie nigdy nie dopuszczaj. Który z tymże Bogiem Ojcem i z Duchem świętym żyjesz i królujesz, Bóg na wieki wieków. Amen.

Przyjęcie Ciała Twojego, Panie Jezu Chryste, które ja niegodny pożywać odważam się, niechaj mi nie będzie na sąd i potępienie, lecz z miłosierdzia Twego niech będzie obroną duszy i ciała mego, a za lekarstwo zbawienne. Spraw to, który żyjesz i królujesz z Bogiem Ojcem w jedności Ducha Świętego, Bóg na wieki wieków. Amen.

Tu kapłan przyklęka, bierze Hostyę i mówi:

Chleb niebieski wezmę, i imienia Pańskiego wzywać będę.

Podczas Komunii św. kapłana, należy wzbudzić pragnienie Pana Jezusa.

Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata.

Panie, nie jestem godzien, abyś wszedł pod dach mój (do przybytku serca mego), ale tylko rzeknij słowo, a będzie uzdrowiona (zbawiona) dusza moja *(trzy razy)*.

Ciało Pana naszego Jezusa Chrystusa niechaj strzeże duszy mojej do żywota wiecznego. Amen.

Spożywszy Ciało Pańskie, mówi:

Cóż oddam Panu za wszystkie łaski, któremi mię udarował? Kielich zbawienia wezmę, i Imienia Pańskiego wzywać będę. Wychwalając, wzywać będę Pana, i od nieprzyjaciół moich będę wybawiony.

Tu spożywa Krew Pańską, mówiąc:

Krew Pana naszego, Jezusa Chrystusa † niech strzeże duszy mojej do żywota wiecznego. Amen.

Panie, cośmy usty przyjęli, daj abyśmy czystą myślą pojmowali. i niech ten dar doczesny stanie się dla nas lekarstwem wiecznem.

Ciało Twe Panie, które przyjąłem, i Krew, którą piłem, niechaj przylgnie do mych wnętrzności, i spraw, ażeby zmaza grzechów nie została we mnie, którego posiliły czyste i święte Sakramenta. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen.

KOMUNIA.

Sławne rzeczy powiedziane są o tobie Maryo, albowiem uczynił tobie wielkie rzeczy ten, który możny jest.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

PO KOMUNII.

Sakramenta, któreśmy przyjęli, Panie Boże nasz; niech uleczą w nas rany tej winy, od której szczególniejszym przywilejem Niepokalane błogosławionej Maryi poczęcie zachowałeś. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa, który z Tobą żyje i króluje na wieki wieków. Amen.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Ite missa est. K. Idźcie, Msza jest skończona.
℟. Deo gratias. S. Bogu dzięki.

Kapłan nachylony na środku ołtarza, mówi:

Niech się podoba Tobie, o Święta Trójco! hołd poddaństwa mojego, i spraw, ażeby ofiara, którą przed oczyma Majestatu Twojego ja niegodny ofiarowałem, była przyjemną Tobie, mnie zaś i wszystkim, za których ją ofiarowałem, stała się przez miłosierdzie Twoje skuteczną. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Błogosławieństwo kapłańskie.

Niech was (nas) błogosławi wszechmogący Bóg: Ojciec i Syn † i Duch Święty. Amen.

Ostatnia Ewangelia str. 56.

DNIA 25 GRUDNIA

BOŻE NARODZENIE.

Wielka ta uroczystość przypomina dzień błogi narodzenia się tego Pana naszego Jezusa Chr. Syna Bożego, który był przedmiotem oczekiwania Patryarchów, przepowiedni Proroków, sprawcę zbawienia świata. Narodził się Zbawiciel według powszechniejszej rachuby od stworzenia świata roku 4004. od Salomona roku 1000, od założenia Rzymu roku 755.

Okoliczności Narodzenia Zbawiciela były dwo. jakiego rodzaju, jedne przypominające Jego niewysłowioną dobroć, drugie nieporównaną wielkość. Zważając pierwsze, widzimy, że się raczył narodzić w podróży, w stajence betleemskiej, w najprzykrzejszej porze roku. Tak to Ewangelie święte objaśniają.

Cesarz August chciał wiedzieć ile milionów ludzi zawiera się w państwie rzymskiem, mianował dwudziestu czterech dozorców tego popisu, których nasi polscy tłómacze Ewangelii, nazywają starostami. Starostą Syryi, do której Judea należała, był Publius Sulpicius Quirinus. Ogłoszono rozkaz cesarza Augusta, aby każdy w mieście swojej rodziny podał swe imię do ksiąg publicznych. Posłuszna Marya Panna poszła z Józefem do Betleem, gdzie była rodzina Dawida, do której należeli, aby się tu zapisali. Gdy w mieście Betleem nie mogli znaleść miejsca w gospodzie, szukali schronienia w opuszczonej stajence. Podobało się Bogu, aby się tu narodził Zbawiciel, tu był złożony w żłobie, tu się spełniło proroctwo Micheasza, że Mesyasz miał się narodzić w Betleem. Z archiwów cesarskich wiadomy czas, w którym się odbył spis mieszkańców tego miasta stał się dowodem, że Zbawiciel narodził się dnia 25 grudnia, kiedy w Palestynie zimno najbardziej dokucza.

W dzień swego narodzenia, Chrystus Pan swej boskiej chwały choć mały promień ukazał żydom i poganom, dla których zbawienia przyszedł. Na bliskiem polu czuwali pastuszkowie, odbywając nocne straże około trzody. Ukazał się im Anioł otoczony niebieskiem światłem i rzekł: *Opowiadam wam wesele wielkie, które będzie wszystkiemu ludowi, iż się wam narodził Zbawiciel w mieście Dawidowem, i dzieciątko znajdziecie położonem w żłobie.* Powiększyła się radość pastuszków, gdy usłyszeli pienie wielu Aniołów: *Chwała na wysokości Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.* Na wskazanem miejscu pastuszkowie znaleźli Zbawiciela, i pierwsi z żydów winny mu pokłon oddali.

Na miejscu narodzenia Pana Jezusa w Betleem, zbudowała cesarzowa św. Helena kościół, obejmujący także grotę narodzenia, w której się ciągle świeci 24 lamp srebrnych, ofiarowanych od różnych

Narodzenie P. Jezusa.

Podnies rekę Boże Dziecię!
Błogosław ojczyznę miła;
W dobrych radach, w dobrym bycie
Wspieraj jej siłę swa siła;
Dom nasz i majętnosc cała
I Twoje wioski z miastami;
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało miedzy nami!

monarchów chrześciańskich. Żłóbek zaś przechowuje się z największą czcią w bazylice Matki Boskiej Śnieżnej w Rzymie.

Zwyczaj odprawiania trzech Mszy św. przez każdego Kapłana w dzień Bożego Narodzenia, był wprowadzony w drugim wieku, aby w tym dniu uroczystym wszyscy wierni mogli być na Mszy. Dla tej samej przyczyny, w inne dni uroczyste jeden Kapłan kilka Mszy odprawował. Choć liczba Kapłanów się powiększyła, w dzień Bożego Narodzenia zatrzymano dawny zwyczaj odprawowania trzech Mszy, na uczczenie trojakiego Narodzenia Chrystusowego, pierwsze jest przedwieczne od Boga Ojca, drugie w czasie z Przenajświętszej Maryi P., trzecie w sercach sprawiedliwych przez łaskę.

W wielu kościołach pierwsza Msza św. odprawuje się o północy, na pamiątkę, że podług powszechnego podania, o tej godzinie Chrystus Pan przyszedł na świat. W czasie więc tej Mszy czcimy Chrystusa Pana, który raczył się narodzić w stanie ubóstwa i cierpienia, aby nas na wieki uszczęśliwił.

Druga msza o świtaniu, przypomina zjawienie się Chrystusa Pana pasterzom, którzy go w tym czasie szukali. Na tej Mszy wierni łącząc swe uczucia z uczuciami pastuszków, dziękują Chrystusowi Panu za jego przyjście do dusz sprawiedliwych.

Na trzeciej Mszy przypominamy rodzenie się przedwieczne Syna Bożego na łonie przedwiecznego Ojca: tu z chórami Aniołów składamy hołdy Chrystusowi, jako Najwyższemu Panu.

Słuchając dziś jednej Mszy, czyni się zadosyć przykazaniu kościelnemu; ale słuchając wszystkich trzech, czyni się zadosyć świętemu Nabożeństwu, które Kościół pochwala.

Nabożeństwo prywatne. 1. Uwielbiajmy Zbawiciela, który nam tak wielką miłość ukazał. 2. Rozważajmy nauki jakie nam w tym stanie ubóstwa, cierpienia i poniżenia daje. 3. Prośmy o łaski do zbawienia potrzebne.

TRZY MSZE ŚWIĘTE NA BOŻE NARODZENIE.

Pierwsza Msza św. (Pasterka).

(*Początek Mszy św. na str. 24.*)

INTROIT. *Psalm 2.*

Pan rzekł do mnie: Tyś jest Synem moim, jam ciebie dziś zrodził.*)

Ps. 2. Czemu się wzburzyli poganie: a ludzie rozmyślali próżne rzeczy?

Chwała Ojcu... Gloria str. 28.

Modlitwa.

Boże, któryś sprawił, iżby ta najświętsza noc prawdziwego światła blaskiem zajaśniała: daj, prosimy Cię, abyśmy tego, którego światłości tajemnice poznaliśmy na ziemi, jegoż także wiecznego wesela używali w niebie. Który z Tobą żyje i króluje...

Czytanie listu św. Pawła Ap. do Tytusa, r. 2.

Najmilszy: Okazała się łaska Boga Zbawiciela naszego wszystkim ludziom, nauczająca nas, abyśmy zaprzawszy się niepobożności i świeckich pożądliwości, trzeźwo, i sprawiedliwie, i pobożnie żyli na tym świecie, oczekując błogosławionej nadziei przyjścia chwały wielkiego Boga i Zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa, który dał nam samego siebie za nas, aby nas wykupił od wszelkiej nieprawości, ażeby oczyścił sobie lud przyjemny, naśladowcę dobrych uczynków. To mów i napominaj, w Jezusie Chrystusie Panie naszym.

---

*) U Boga niema nocy ani przemiany czasów ale zawsze dzis, wieczny dzień.

GRADUAŁ. *Psalm 109.*

Z Tobą początek w dzień potęgi Twojej; w jasnościach świętych: z żywota przed jutrzenką zrodziłem ciebie.

Rzekł Pan Panu memu: siądź po prawicy mojej, aż położę nieprzyjacioły twoje, podnóżkiem nóg twoich. Alleluja, Alleluja.

Ps. 2. Pan rzekł do mnie: Tyś jest Synem moim: Jam ciebie dziś zrodził, alleluja.

EWANGELIA
według św. Łukasza, rozdz. 2.

Onego czasu: Wyszedł dekret od Cesarza Augusta, aby spisano wszystek świat. Ten popis pierwszy stał się od starosty Syryjskiego Cyryna: i szli wszyscy, aby się popisali, każdy do miasta swego. Szedł też i Józef z Galilei z miasta Nazaret, do żydowskiej ziemi, do miasta Dawidowego: aby był popisan z Maryą poslubioną sobie małżonką brzemienną. I stało się, gdy tam byli, wypełniły się dni, aby porodziła. I porodziła syna swojego, a uwinęła go w pieluszki i położyła go w żłobie; gdyż miejsca dla nich nie było w gospodzie. A byli pasterze w tejże krainie czuwający, i strzegący nocne straże nad trzodą swoją. A oto: Anioł Pański stanął podle nich, a jasność boża zewsząd ich oświeciła, i zlękli się wielką bojaźnią. I rzekł im Anioł: Nie bójcie się: Bo oto opowiadam wam wesele wielkie, które będzie wszystkiemu ludowi: iż się wam dziś narodził Zbawiciel, który jest Chrystus Pan, w mieście Dawidowem. A ten wam znak: znajdziecie niemowlątko owinione w pieluszki, i położone

w żłobie. A natychmiast było z Aniołem mnóstwo wojska niebieskiego, chwalących Boga, i mówiących: Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.

CREDO na str. 31.

OFIAROWANIE. *Psalm 97.*

Niech się weselą niebiosa, a niech się rozraduje ziemia przed obliczem Pana: albowiem przyszedł.

Ofiarowanie Hostyi i Kielicha *na str. 32.*

SEKRETA.

Błagamy Cię, Panie, niech będzie przyjemną Tobie dzisiejszej Uroczystości ofiara: iżbyśmy, za pomocą twej łaski, przez te najświętsze wymiany zostali podobni do tego, w którym z tobą zespoliła się nasza natura. Który z Tobą żyje i króluje.

PREFACYA.

℣. Per omnia saecula saeculorum.	K. Przez wszystkie wieki wieków.
℟. Amen.	S. Amen.
℣. Dominus vobiscum.	K. Pan z wami.
℟. Et cum spiritu tuo.	S. I z duchem twoim.
℣. Sursum corda.	K. Wznieście serca.
℟. Habemus ad Dominum.	S. Mamy je wzniesione ku Panu.
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.	K. Czyńmy dzięki Panu Bogu naszemu.
℟. Dignum et justum est.	S. Godną i sprawiedliwą jest rzeczą.

Prawdziwie godną i sprawiedliwą, słuszną i zbawienną jest rzeczą, ażebyśmy Tobie zawsze i wszędzie dzięki czynili: Panie Święty, Ojcze

wszechmocny, wieczny Boże. Albowiem przez tajemnicę wcielonego Słowa, nowa światłość Twej jasności oczom duszy naszej zaświeciła: iżbyśmy, gdy widomie Boga poznajemy, przez tegoż ku niewidomym rzeczom miłością się unosili. I przeto z Aniołami i Archaniołami, z Trony i Panowaniami, i ze wszystkiemi Hufcami niebieskiego wojska, hymn chwały Twej wyśpiewujemy; bez końca wołając:

Święty, Święty, Święty Pan Bóg Zastępów, Pełne są niebiosa i ziemia chwały Twej. Hosanna na wysokościach, Błogosławiony, który idzie w imię Pańskie. Hosanna na wysokościach.

KANON na str. 35.

KOMUNIA. *Psalm 109.*

W jasnościach świętych, z żywota przed jutrzenką zrodziłem ciebie.

PO KOMUNII.

Spraw, prosimy Panie, Boże nasz; iżbyśmy, którzy przez obchód tajemnic weselimy się z Narodzenia Pana naszego Jezusa Chrystusa, zasłużyli przyjść, przez godne postępowanie, do Jego towarzystwa w niebie. Który z Tobą żyje i króluje. Amen.

Ostatnia Ewangelia na str. 55.

Druga Msza św.

(*Początek Mszy św. na str. 22.*)

INTROIT. *Izaijasz 9.*

Światłość będzie jaśniała dzisiaj nad nami: albowiem narodził się nam Pan: i nazwią Go: Przedziwny, Bóg, Książę pokoju, Ojciec przyszłego wieku; którego królewstwu nie będzie końca.

Ps. 92. Pan królował, oblókł się Pan mocą, i przepasał się. – Chwała Ojcu...

GLORIA na str. 28.

Modlitwa.

Prosimy Cię, wszechmocny Boże, spraw; iżbyśmy, którzy nowem światłem wcielonego Słowa twego jesteśmy oświeceni, okazywali w naszych uczynkach to, czem wiara oświeciła nasz rozum. Przez tegoż Pana naszego. Amen.

O św. Anastazyi.

Dozwól, prosimy Cię, wszechmocny Boże; iżbyśmy, którzy błogosławionej Anastazyi Męczenniczki twojej pamiątkę czcimy; za jej wstawieniem się opieki Twojej doznawali. Przez Pana naszego. Amen.

Czytanie listu św. Pawła Ap. do Tytusa, r. 3.

Najmilszy: Okazała się dobrotliwość i ludzkość Zbawiciela naszego Boga; nie z uczynków sprawiedliwości, któreśmy uczynili, ale podług miłosierdzia swego zbawił nas przez omycie odrodzenia i odnowienia Ducha świętego, którego wylał na nas obficie przez Je-

zusa Chrystusa Zbawiciela naszego, abyśmy usprawiedliwieni łaską Jego, byli dziedzicami według nadziei żywota wiecznego, w Jezusie Chrystusie Panu naszym.

GRADUAŁ. *Psalm 117.*

Błogosławiony, który przychodzi w imię Pańskie: Bóg Pan, i oświecił nas.

Od Pana się to stało; a jest dziwne w oczach naszych. Alleluja, alleluja.

Pan królował, oblókł się w ozdobę; oblókł się Pan mocą, i przypasał się potęgą. Alleluja.

EWANGELIA
według św. Łukasza, rozdz. 2.

Onego czasu: Pasterze mówili jeden do drugiego; Pójdźmy aż do Betleem, a oglądajmy to słowo, które się stało, które nam Pan pokazał. I przyszli kwapiąc się: i znaleźli Maryą, i Józefa, i niemowlątko położone w żłobie. A ujrzawszy, poznali słowo, które im było powiedziano o dzieciątku tem. A wszyscy, którzy słyszeli, dziwowali się temu, i co do nich pasterze mówili. Lecz Marya te wszystkie słowa zachowywała, stosując w sercu swojem. I wrócili się Pasterze wysławiając, i chwaląc Boga ze wszystkiego, co słyszeli, i widzieli, jako im powiedziano jest.

CREDO na str. 31.

OFIAROWANIE. *Psalm 92.*

Bóg umocnił okrąg ziemi, który się nie poruszy: zgotowana stolica twoja, Boże, od onego czasu; ty jesteś od wieku.

SEKRETA.

Prosimy Cię, Panie, niech nasze dary staną się odpowiednie do tajemnic dzisiejszego Narodzenia, i zawsze udzielają nam błogiego pokoju; ażeby, jako narodzony dziś człowiek razem był i Bogiem, tak podobnież i na nas, ta ziemska istota sprowadziła to, co jest boskiem. Przez Pana naszego. Amen.

Przyjm, prosimy Cię, Panie, dary uprzejmie składane; i dozwól, iżby wskutek zasług błogosławionej Anastazyi męczenniczki twojej, stały się pomocą dla naszego zbawienia. Przez Pana naszego. Amen.

PREFACYA na str. 49.

KOMUNIA. *Zachar. Psalm 9.*

Raduj się wielce, córko Syonu, wykrzykuj córko Jeruzalem: oto Król twój przyszedł święty i Zbawiciel świata.

PO KOMUNII.

Panie, niech zawsze odnawia nas ten Sakrament, przy obchodzie dzisiejszej uroczystości; która jest pamiątką szczególnego Narodzenia Tego, który odejmuje od nas skażenie starego człowieka. Przez tegoż Pana naszego.

Nasyciłeś, Panie, darami świętymi czeladkę twoję: prosimy Ciebie, racz nas wspomagać, za wstawieniem się tej, której pamiątkę obchodzimy. Przez Pana naszego. Amen.

Ostatnia Ewangelia na str. 55.

Trzecia Msza św.

(*Początek Mszy św. na str. 22.*)

INTROIT. *Izaijasz 9.*

Dzieciątko nam się narodziło i Syn jest nam dany: którego panowanie stało się na ramieniu jego: i nazwią imię jego wielkiej rady Anioł.

Ps. 97. Śpiewajcie Panu pieśń nową, albowiem dziwne rzeczy uczynił. Chwała Ojcu.

.Gloria str. 28.

Modlitwa.

Daj nam, prosimy, wszechmogący Boże: aby nowe, według ciała, Narodzenie Syna Twego wybawiło nas od tego jarzma niewoli, w którem tak długo dla naszych grzechów zostawaliśmy. Przez tegoż Pana...

Czytanie listu św. Pawła Ap. do Żydów, rozdz. 1·

Rozmaicie, i wielorakiemi sposobami mówiwszy dawno Bóg ojcom przez Proroki: na ostatek tych dni mówił do nas przez Syna, którego postanowił dziedzicem wszystkiego, przez którego uczynił i wieki: który gdy jest jasnością chwały, wyrażeniem istności jego, a nosząc wszystko słowem mocy swej, sprawiwszy oczyszczenie grzechów, siedzi na prawicy Majestatu na wysokościach: tem zacniejszym nad Anioły, im osobliwsze nad nich imię odziedziczył. Bo któremuż kiedy z Aniołów rzekł: Synem moim jesteś ty, jam cię dziś urodził? I znowu; ja mu będę Ojcem, a on mnie będzie Synem? A gdy znów wprowadza

Pierworodnego na okrąg ziemi, mówi: I niech się mu kłaniają wszyscy Aniołowie Boży. A do Aniołów zaś mówi: Który czyni Aniołami swymi duchy; a sługami swymi płomień ognia. A do Syna: Stolica twoja, Boże, na wiek wieku: laska prawości, laska królestwa twego. Umiłowałeś sprawiedliwość, a nienawidziłeś nieprawości: dla tegoż pomazał cię Boże, Bóg twój, olejkiem radości nad uczestniki twoje. I: Tyś, Panie, na początku ugruntował ziemię: a dzieła rąk twoich są niebiosa. One poginą, a ty trwać będziesz, a wszystkie, jako szata zwietrzeją; a jako odzienie zmienisz je, i odmienią się: ale Ty ten sam jesteś, i lata twoje nie ustaną.

GRADUAŁ. *Psalm 97.*

Oglądały wszystkie kraje ziemi zbawienie Boga naszego: wykrzykujcie Panu wszystka ziemia. – Objawił Pan zbawienie swoje: przed oczyma poganów oznajmił sprawiedliwość swoję. Alleluja, alleluja.

Dzień poświęcony zajaśniał nam: pójdźcie narody i oddajcie pokłon Panu: albowiem dziś światłość wielka zstąpiła na ziemię. Alleluja.

EWANGELIA według św. Jana, rozdz. 1.

Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. To było na początku u Boga. Wszystko się przez nie stało; a bez niego nic się nie stało, co się stało. W Nim był żywot, a żywot był światłością ludzi: a światłość w ciemnościach świeci, a ciemności jej nie ogarnęły. Był człowiek posłany od Boga, któremu było imię Jan. Ten przyszedł na świa-

dectwo, aby dał świadectwo o światłości, aby przezeń wszyscy wierzyli. Nie był on światłością; ale iżby świadectwo dał o światłości. Była światłość prawdziwa, która oświeca każdego człowieka na ten świat przychodzącego. Na świecie był, a świat jest uczynion przez Niego, a świat Go niepoznał. Przyszedł od własności, a swoi Go nie przyjęli. A ilekolwiek ich przyjęli Go, dał im moc, aby się stali Synami Bożymi, tym, którzy wierzą w Imię Jego: Którzy nie ze krwi, ani z woli ciała, ani z woli męża, ale z Boga się narodzili. A słowo ciałem się stało i mieszkało między nami: i widzieliśmy chwałę Jego, chwałę jako Jednorodzonego od Ojca, pełne łaski i prawdy.

CREDO na str. 31.

OFIAROWANIE. *Psalm 98.*

Twojeć są niebiosa, i twoja też jest ziemia: tyś ugruntował okręg ziemi, i napełnienie jej: sprawiedliwość, i sąd przygotowanie stolicy twojej.

SEKRETA.

Panie, dary tobie przyniesione poświęć przez nowe Narodzenie Jednorodzonego Syna twego; i oczyść nas od skazy grzechów naszych. Przez tegoż Pana naszego.

PREFACYA na str. 49. KANON na str. 35.

KOMUNIA.

Oglądały wszystkie kraje ziemi zbawienie Boga naszego.

PO KOMUNII.

Błagamy Cię, wszechmocny Boże, spraw: iżby narodzony dziś Zbawiciel świata, jako

boskiego odrodzenia naszego jest sprawcą, tak też był dla nas i dawcą nieśmiertelności. Który z tobą żyje i króluje. Amen.

Ostatnia Ewangelia z Uroczystości Trzech Króli.

DNIA 26 GRUDNIA

św. Szczepana Dyakona i Męczennika.

Św. Szczepan *(Korona)* Męczennik był jednym z siedmiu Dyakonów ustanowionych przez Apostołów w Jerozolimie. Pełen Ducha Bożego, z największą gorliwością dowodził zatwardziałym żydom, że do zbawienia koniecznie potrzebna jest wiara w prawdziwego Messyasza Jezusa Chrystusa, odkupiciela świata. A wyrzucając im niedowiarstwo ich, mówił do nich: »Twardego karku i nieobrzezanych serc, wy się zawsze sprzeciwiacie Duchowi świętemu...« Za to został od żydów ukamienowany, jak świadczy Pismo św. w dzisiejszej Lekcyi, i był pierwszym Męczennikiem Nowego Zakonu.

Ciało św. Szczepana pogrzebali pobożni chrześcianie w Jerozolimie z wielkiem uszanowaniem, uczyniwszy nad nim wielkie płakanie. Po 300 latach, gdy te św. Relikwie odnalezione zostały i Bóg przy nich wielkie cuda czynił, przeniesiono je do Carogrodu a potem do Rzymu, gdzie są umieszczone w kościele św. Wawrzyńca za murami miasta.

LEKCYA z Dziejów Apostolskich, r. 6

W onych dniach Szczepan pełen łaski i mocy, czynił cuda, i znaki wielkie między ludem. I powstali niektórzy z bożnice, którą zowią Libertynów, i Cyreneńczyków, i Aleksandrianów, i tych, który byli z Cylicyi, i z Azyi, gadając z Szczepa-

nem. I nie mogli się sprzeciwić mądrości, i Duchowi, który mówił. A słuchając tego, krajały się serca ich, i zgrzytali nań zębami. A będąc Szczepan pełen Ducha Świętego, patrząc pilnie w niebo, ujrzał chwałę Bożą, i Jezusa stojącego po prawicy Bożej: I rzekł: Oto widzę niebiosa otwarte, a Syna człowieczego, stojącego na prawicy Bożej: A krzyknąwszy głosem wielkim, zatulili sobie uszy, i rzucili się nań jednomyślnie. I wyrzuciwszy go z miasta kamienowali: a świadkowie kładli szaty swe u nóg młodzieńca, którego zwano Szawłem. I kamienowali Szczepana wzywającego, a mówiącego: Panie Jezu! przyjmij ducha mojego. A klęknąwszy na kolana, zawołał głosem wielkim, mówiąc: Panie, nie poczytuj im tego za grzech. A to rzekłszy, zasnął w Panu.

EWANGELIA
według św. Mateusza, r. 23.

Onego czasu: Mówił Jezus doktorom i Faryzeuszom: Oto Ja posyłam do was Proroki, i Mędrce, i Doktory, a z nich zabijecie, i ukrzyżujecie, i z nich ubiczujecie w bożnicach waszych, i będziecie prześladować od miasta do miasta: aby przyszła na was wszystka krew sprawiedliwa, która rozlana jest na ziemi od krwi Abla sprawiedliwego, aż do krwi Zacharyasza, syna Barachiaszowego, któregoście zabili między kościołem a ołtarzem. Zaprawdę powiadam wam, przyjdzie to wszystko na ten naród. Jeruzalem! Jeruzalem! które zabijasz Proroki i kamienujesz tych, którzy do ciebie są posłani, ilekroć chciałem zgromadzić syny twoje, jako kokosz zgromadza kurczęta swoje pod skrzydła a nie chciałoś? Oto wam zostanie dom wasz pusty! Albowiem powiadam wam, nie ujrzycie mię odtąd, aż rzeczecie: Błogosławiony, który idzie w imię Pańskie.

Modlitwa.

Daj nam, prosimy Cię Panie naśladować żywą wiarę i wielką miłość błogosławionego Szczepana Męczennika Twego, ażebyśmy się nauczyli i nieprzyjaciół miłować, gdyż obchodzimy pamiątkę tego, który umierając modlił się za swoich prześladowców do Pana naszego Jezusa Chrystusa, który z Tobą Ojcem i z Duchem św. żyje i króluje, przez wszystkie wieki wieków. Amen.

---

27 GRUDNIA

Świętego Jana Ewangelisty.

Św. Jan *(Łaska)* był synem Zebedeusza i Salomei, a bratem św. Jakóba Apost. Dla jego panieńskiej niewinności tak go Pan Jezus umiłował, że przy ostatniej wieczerzy przytulił go do Najśw. Serca swego, a w czasie konania na krzyżu oddał mu w opiekę Najśw. swą Matkę, mówiąc: »Synu, oto Matka twoja». Odtąd św. Jan opiekował się Matką Bożą naprzód w Jerozolimie a następnie w Efezie, gdzie był biskupem, opowiadając Ewangelię Partom i ludom Małej Azyi.

Za prześladowania Domicyana, przywiedziony w okowach do Rzymu był biczowany, smażony we wrzącym oleju i przymuszony do wypicia kielicha trucizny. Święty przeżegnał wrzący olej oraz podaną mu truciznę, i te śmiertelne żywioły nietylko że mu nie zaszkodziły, ale potem uczuł się jeszcze zdrowszym i silniejszym. Zdumieni poganie temi cudami, widząc że Świętego nie mogą zamęczyć, skazali go na wygnanie na wyspę Patmos. Tam św. Jan miał objawienie i napisał księgę, której proroctwo sięga aż do końca świata.

Najpiękniejszy ustęp z tej księgi Objawienia jest dowód o Niepokalanem Poczęciu Najświętszej Maryi

Panny w tych słowach: *I ukazał się znak wielki na niebie: Niewiasta obleczona w słońce, a księżyc pod jej nogami, a na głowie jej korona z dwunastu gwiazd.* (Objaw. św. Jana XII. I).

Powróciwszy do Efezu na swą biskupią stolicę św. Jan, na prośbę chrześcian, napisał Ewangelię, zaczynającą się od słów: *Na początku było Słowo...* która bywa czytana po każdej prawie Mszy św. Mając lat 99 zakończył swój święty żywot wśród kapłanów przez niego wyświęconych i wiernych w r. 101 po nar. Chrystusa. Gdy po śmierci przybyli uczniowie z dalszych stron, pragnąc go jeszcze widzieć, zajrzeli do grobu i nie znaleźli jego ciała tylko odzież i sandały, powstało mniemanie, że ciało jego z duszą zostało wzięte do nieba.

Na miejscu gdzie św. Jana męczono w Rzymie, stoi murowana kaplica, a obok piękny kościół na jego cześć poświęcony »ante Portam Latinam«. Okowy i kubek w którym mu podano truciznę, przechowują się w Bazylice św. Jana na Lateranie.

Modlitwa.

Umiłowany uczniu Chrystusa, święty Janie Ewangelisto, któryś przy ostatniej wieczerzy mile spoczął na piersiach Zbawiciela, i któremu On z krzyża powierzył Matkę swoją, proszę Cię przez te wielkie dary, wyjednaj mi i wszystkim ludziom czystość serca, gorącą miłość Boga, Najświętszej Panny i bliźniego i łaskę wytrwania aż do śmierci.

Kościół Twój Panie zawsze uświetniaj, aby błogosławionego Jana Apostoła Twego i Ewangelisty naukami oświecony, dóbr wiekuistych dostąpił. Przez Pana... Amen.

PSALMUS 1. — PSALM 1.

Beatus vir, qui non abiit in ,consilio impiorum, et in via peccatorum non stetit: * et in cathedra pestilentiae non sedit.

Błogosławiony mąż, który nie chodził w radzie niezbożnych, i na drodze grzesznych nie stał, i na stolicy zaraźliwości nie siedział.

Sed in lege Domini voluntas ejus: * et in lege ejus meditabitur die ac nocte.

2. Ale w zakonie Pańskim wola jego, a w zakonie jego będzie rozmyślał we dnie i w nocy.

Et erit tamquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum: quod fructum suum dabit in tempore suo.

3. I będzie jako drzewo które wsadzone jest nad ściekaniem wód, które owoc swój da czasu swego.

Et folium ejus non defluet: * et omnia quaecumque facit, prosperabuntur.

4. A liście jego nie opadnie: i wszystko cokolwiek czynić będzie, poszczęści się.

Non sic impii, non sic:* sed tamquam pulvis, quem projicit ventus a facie terrae.

5. Nie tak niezbożni, nie tak: ale jako proch, który rozmiata wiatr z wierzchu ziemie.

Ideo non resurgent impii in judicio, * neque peccatores in concilio justorum.

6. Przetoż nie powstaną niezbożnicy na sądzie: ani grzesznicy w zebraniu sprawiedliwych.

Quoniam novit Dominus viam justorum: * et iter impiorum peribit.

7. Albowiem zna Pan drogę sprawiedliwych: a droga niezbożnych zginie.

Gloria Patri, et Filio, * et Spiritui Sancto.

Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi świętemu.

Sicut erat in principio, et nunc et semper: * et in saecula saeculorum. A.

Jak była na początku, teraz i zawsze i na wieki wieków. Amen.

W tym pierwszym Psalmie ukoronowany Prorok Psalmista, król Dawid, za natchnieniem Ducha św. opisuje drogę do szczęścia prawdziwego. Dowodzi, że tylko przez zachowanie prawa Pana Boga i zgadzanie się z Jego św. wolą otrzymuje człowiek błogosławieństwo i zbawienie; kto zaś oderwawszy się przez grzech od Boga żyje bezbożnie, ten zawsze będzie nędznym i marnie zginie. — Ten Psalm pierwszy w Brewiarzu, bywa codziennie odmawiany przez Kapłanów i przez wszystkie Zakony.

Ten sam Psalm (pierwszy) Dawida

według układu naszego pobożnego poety Franciszka Karpińskiego.

Szczęśliwy! który nie postał w radzie,
Gdzie się schadzają grzesznicy,
Ni na ich drodze nogi swej kładzie,
Ni siędzie na ich stolicy.

Ale to jego pierwsze staranie,
Ażeby mógł żyć bez zmazy;
Czy świeci słońce, czy noc nastanie,
Pańskie rozmyśla nakazy.

Taki, podobny drzewu nad rzeką,
Co daje owoc w swym czasie;
I liście jego nigdy nie ścieką,
I co rozpocznie, uda się.

O nie tak, nie tak z niezbożnym będzie,
Ale jak z prochy podłemi,
Które lada wiatr roznosi wszędzie,
Odrywając je od ziemi.

Bo zły z dobrymi na sąd nie stanie,
Nie stanie wśród ich gromady.
Drogi Twych wiernych Sam strzeżesz, Panie,
A grzesznych zetrzesz i ślady.

Chwała bądź Bogu w Trójcy jednemu:
Ojcu i jego Synowi,
Oraz Duchowi Przenajświętszemu,
Niech słynie ku wiek wiekowi.

Król Dawid, Psalmista ze wszystkiego serca swego chwalił i miłował Pana Boga, który go stworzył, przeto i Bóg dał mu moc przeciw nieprzyjaciołom i koronę chwały.

KRONIKA KOŚCIELNA.

Gazety liberalne natarczywie sieją wieści o chorobie Papieża. Tymczasem Ojciec św. za łaską Bożą cieszy się dobrem zdrowiem; udziela audyencyj, pracuje gorliwie nad zbawieniem dusz i modli się za swoich przeciwników.

Między innymi dygnitarzami świeckiemi i duchownymi przyjmował Ojciec św. ambasadora francuskiego, rozmawiając z nim w sprawie stowarzyszeń zakonnych we Francyi, których liberalny rząd francuski z kraju powydalał. Ażeby pocieszyć tych prześladowanych zakonników, Ojciec św. napisał list do generalnych przełożonych, który się też drukuje w tym »Orędowniku«.

J. Em. X. Kardynał Ledóchowski Prefekt Propagandy obchodził 80-tą rocznicę swych urodzin d. 31. października. Mnóstwo telegramów i listów z powinszowaniami otrzymał w tym dniu najdostojniejszy Jubilat z całego świata. J. Em. jest zdrów, tylko oczy ma nadwerężone długoletnią pracą.

Do wielkich radości, jakiemi napełnione zostały serca wiernych w czasie Miłościwego lata, należy ta wielka pociecha, że w tymże czasie jubileuszowym osierocone w Polsce Stolice biskupie, obsadził Ojciec św. najszlachetniejszemi, świątobliwymi i prawdziwie jaśnie oświeconymi Dygnitarzami, mianując dla ziem Polskich ośmiu Książąt Kościoła. — Na najbliższym zaś konsystorzu. który się odbędzie w tym roku, Ojciec św. prekonizować będzie tylko nowych biskupów. — Mianowania zaś nowych kardynałów odbędą się dopiero w roku przyszłym.

Adres wydawcy: *Ks. Jan Malarz w Rzymie*
Via Vespasiano Nr. 69. Italia, Roma.

W celu łatwiejszego poznania P. N. Jezusa Chrystusa i Jego dobrodziejstw, oraz szerzenia chrześciańskiej Oświaty, poleca się dobre książki i katolickie czasopisma, do czytania:

Żywot Pana i Zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa. Czcionkami Drukarni »Katolika« w Bytomiu (Beuthen O. S.).

Żywot Bogarodzicy, Najśw. Panny Maryi i Jej Oblubieńca św. Józefa. Druk i nakład Karola Miarki w Mikołowie (Nikolai O. S.).

O jedności Kościoła Bożego pod jednym Pasterzem. Ks. Piotra Skargi, T. J. W drukarni »Czasu« Kraków.

Kościół i Cywilizacya przez Ks. Joachima Kardynała Pecci, a dziś szczęśliwie panującego Papieża Leona XIII. — Przetłumaczył X. Waleryan Kalinka, ze Zgrom. OO. Zmartwychwstańców. Drukarnia W. L. Anczyca. Kraków.

Życie duchowne czyli Doskonałość Chrześciańska. — Ks. Biskup Pelczar. Przemyśl.

Nabożeństwo Kościelne na wszystkie uroczystości, niedziele i dni całego roku, po łacinie i po polsku. Nakładem XX. Misyonarzy. Kraków.

Dusza przy żłóbku Chrystusowym. Zbiór nader trafnych uwag i rozmyślań na czas Bożego Narodzenia. Nakładem XX. Misyonarzy. Kraków.

Kazania niedzielne i świąteczne ks. Zygmunta Goliana. Wydanie pośmiertne. Staraniem ks. Z. Bartkiewicza T. J.

Dogmat Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi P. Rozprawa historyczno-dogmatyczna. Ks. Dr. W. Grzegorzek. Tarnów.

„Katolik“ oraz **„Dziennik Śląski“** czasopisma polityczne i społeczne, z programem katolickim. — Adres: Bytom, G. Ś. ulica Równoległa (Parallelstrasse) Nr. 13.

„Prawda“, pismo tygodniowe, poświęcone sprawom religijnym, narodowym i t. d. Kraków, ul. Kanonicza Nr. 6. KALENDARZ »PRAWDY« na rok Pański 1902. Opracował ks. M. Kadzioła. Drukiem W. L. Anczyca, Kraków.

Kilka słów o socyaliźmie i kwestyi socyalnej. Napisał Ks. Dr. W. M. Lwów.

Bazylika, czyli Kościół św. Piotra Apostoła w Rzymie na Watykanie. Obok pałace papieskie, mieszkanie Ojca Św.

Adres wydawcy: *Ks. Jan Malarz w Rzymie.*
Via Vespasiano Nr. 69. Italia, Roma.